წელიწადი პირველი. — № 3. ხუთშაბათი, 5 ივლისი 1906 წ.

ფასი : 6 კაპ.

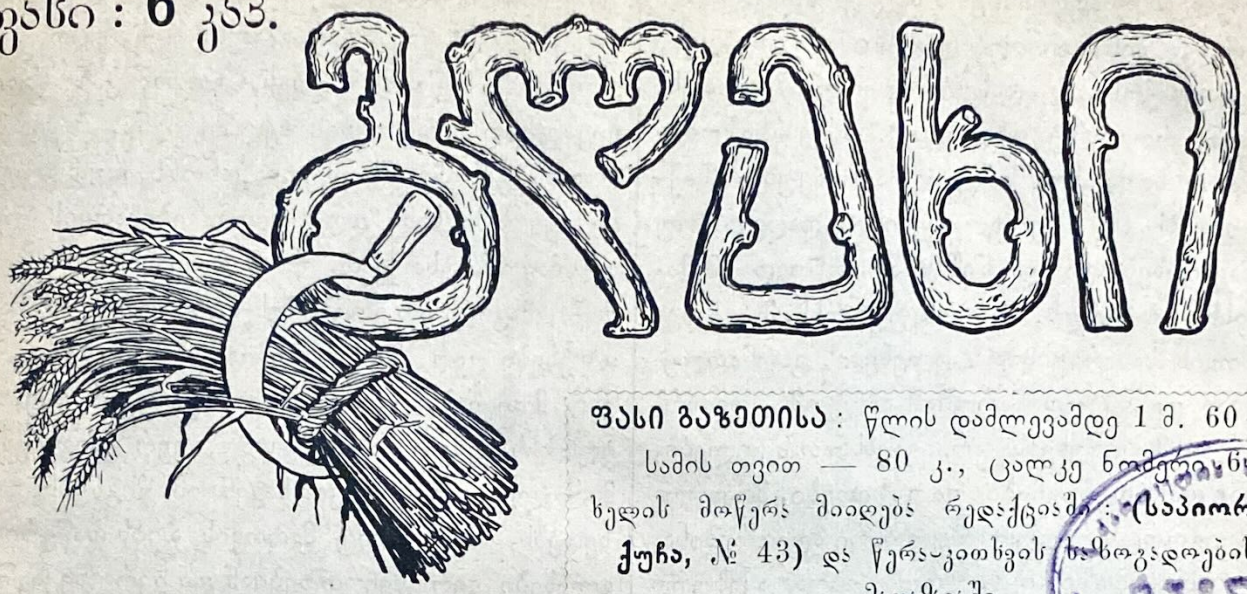

ფასი გაზეთისა: წლის დამლევამდე 1 მ. 60 კ., სამის თვით — 80 კ., ცალკე ნომერი 5 კ. ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში: (**საპიოორის ქუჩა, № 43**) და წერა-კითხვის ხელოვნების მაღაზიაში.

ყოველკვირეული სახალხო გაზეთი

3144

„გლეხის“ რედაქცია ღია არის ყოველდღე კვირა-უქმე დღეების გარდა, დილის 10 საათიდან 12 საათამდის და ნაშუადღევის 4 საათიდან საღამოს 6 საათამდის.

შინაარსი

თავისუფლება. — ჩონგურზედ, ლექსი ევდოშვილისა. — გლეხის წერილები, ქართველ გლეხისა. — ლექსი თომაშვილისა. — გლეხი და მემამულე. — გლეხების კავშირი რუსეთში, ობოლისა. — ჩვენებური ამბები. — რუსეთი. — სახალხო არაკი.

თავისუფლება

იქნება ისეთი გლეხი, რომელიც იტყვის: „მიწა თუ ჩავიგდე ხელში, სხვა არაფერი არ მინდაო; მიწა მომეცით, სხვა ყველაფერი თქვენი იყოსო“. იტყვის და კი არ ჩაუკვირდება თავის სიტყვებს. დიდი უბედურება შეემთხვევა ადამიანს და ბევრს გასაჭირს განიცდის, როდესაც წინდაუხედველია და მოუფიქრებლად მოქმედობს.

მიწა პირველი საქმეა, გლეხს უმიწოთ ცხოვრება არ შეუძლია, მაგრამ მარტო მიწითაც ვერ იცხოვრებს გლეხი და მიწასაც არავინ შეარჩენს, თუ მიწასთან ერთათ არ მოიპოვა თავისუფლებაც. თავისუფლება ჰაერია ყოველი ადამიანისთვის, მხოლოთ თავისუფალ ადამიანს შეუძლია იცხოვროს ისე, როგორც მას სურს და ვისაც არ შეუძლია თავის ნებისამებრ ცხოვრება, ის განა ბედნიერი იქნება? კაცი რომ შევბორკოთ და დავატუსაღოთ, მაგრამ კარგად რომ ვაჭამოთ და ვასვათ, მდიდრულად გამოვაწყოთ, მშვენიერ სასახლში დავაბინაოთ, განა ის კმაყოფილი იქნება?, არა ის ხმამაღლა დაიყვირებდა: გამიშვით, არ მინდა თქვენი სასახლე, თქვენი ფარჩა და ოქრო-ვერცხლიო!

მაშ ნუ ვიტყვით, რომ მარტო მიწაა საჭირო. საჭიროა თავისუფლებაც. აბა, კარგად გავარჩიოთ, ახლო ვნახოთ, თუ რა არის ეს თავისუფლება? თავისუფლება არის ის, რომ ყოველი ადამიანი თვითონ უნდა იყოს თავისი პატრონი, მომვლელი და გამძღოლი: რაც უნდა, ის ილაპარაკოს და წეროს, როგორც უნდა, ისე შეიკრიბოს და შეუამხანაგდეს სხვებს, სადაც უნდა, იქ წავიდეს, როგორც უნდა, ისე მოიხმაროს თავისი შრომა და შრომის ნაყოფი, რაც უნდა, ის იწამოს და რომელ ღმერთსაც უნდოდეს, იმას შეეევედროს.

დღემდის რუსეთში მხოლოთ მონობა იყო და არავითარი თავისუფლება არ მოიპოვებოდა. ავიღოთ მაგალითისთვის გლეხების მდგომარეობა. გლეხები ვითომ ყმობისაგან გაანთავისუფლეს, მაგრამ წინანდელი ბატონების მაგიერ ახალი ბატონები დაუყენეს — მოხელეები (ჩინოვნიკები), რომელთაც ხელში ჩაიგდეს ყველაფერი: მართვა გამგეობა, სამართალი, გლეხის ქონება, პატიოსნება, სიცოცხლე და, რაც

ყველაზე უფრო წმინდაა ადამიანისათვის, სარწმუნოებაც. არაფრის ნება არ ჰქონდა გლეხს: განაგებდენ მის ბედ-იღბალს, ასამართლებდენ, ართმევდენ ქონებას, დასცინოდენ და შეურაცხყოფდენ, როგორც უნდოდათ. არც საზოგადო, არც საოჯახო, არც პირად საკუთარ საქმეში გლეხს არ შეეძლო ფეხის გადადგმა, თუ არ დაეკითხებოდა და ნებას არ თხოვდა მამასახლისს, ბოქაულს, მაზრის უფროსს. მოხელეებისათვის სასარგებლოა გლეხების გაუნათლებლობა და უცოდინარობა, ამიტომ ცდილობდენ, რომ გლეხებს არ გაეხსნათ სკოლები, არ წაეკითხათ წიგნები და გაზეთები. მთავრობა, როგორც ერთგული მეგობარი მდიდრებისა, სულ იმის ცდაში იყო, რომ გაღატაკებული მუშა ხალხი არასოდეს არ გამართულიყო წელში, არ ამოეღო ხმა მჩაგვრელების წინააღმდეგ: ყველაფერს დიდი ბაჟი დაადვა, რასაც მუშა და გლეხი ხმარობს, როგორიცაა შაქარი, მარილი, სპიჩკა (წუმწუმა), თუთუნი, ნავთი და სხ. ბაჟი დაადვა აგრეთვე უცხოეთიდან შემოტანილს საქონელს; ამით, რასაკვირველია, ჯიბე გაუსქელა ადგილობრივ მწარმოებლებს და ვაჭრებს, რადგან არავინ იყიდიდა უცხოეთის ძალით გაძვირებულს საქონელს, მაგრამ სამაგიეროთ ტყავი გააძრო ღარიბ ხალხს.

ასე იყო დღემდის და ასე იქნება მაშინაც, როდესაც მთელი მიწა გადაეცემა მუშა ხალხს, თუ ამასთანავე არ დამყარდა თავისუფლებაც. ვსთქვათ, რომ მიწა დაურიგდათ გლეხებს, მაგრამ ისინი მაინც ბოქაულისა და გუბერნატორის ხელ ქვეით დარჩენ. მაშინ გლეხი ვერ ისარგებლებს მიწით, ვერ დახნავს და ვერ დასთესავს, ვერ გაყიდის და ვერ დახარჯავს მოსავალს, თუ ნება არ აიღო ბატონ უფროსისაგან. თუ გლეხი დღევანდელსავით მთავრობის ყურმოჭრილი ყმა იქნა, მთავრობა ათასნაირ გადასახადს და ბაჟს შეაწერს გლეხს და რაც მიწისაგან შემოსავალი ექნება, სუყველაფერს მთავრობა წაიღებს. ვსთქვათ, რომ გლეხს მიწა ექნება, მაგრამ სასამართლო ისევ ეხლანდელი მთავრობის ხელში დარჩება. მაშინ უთანხმოება და შეტაკება რომ მოუვა გლეხს მდიდარ მემამულესთან, ვაჭართან, გლეხი ვერასოდეს ვერ ეღირსება სამართალს: სასამართლოში გაბატონებული იქნება ისევ ძალადობა, მექრთამეობა და მატყუარობ სასამართლო ისევ მდიდრების და შეძლებ ლების ინტერესს დაიცავს. ვსთქვათ, რ გლეხებმა მიწა მოიპოვეს, მაგრამ კანონი ძვ ლებურად მთავრობის ხელში იქნა. მაშინ მთ ვრობა გამოსცემს ისეთს კანონს, რომ გლეხ მა კვირაში სამი დღე მდიდრებისათვის უნ იმუშავონ. ვსთქვათ, რომ გლეხებმა მოიპოვ მიწა, მაგრამ არ მოიპოვეს თავისუფლება. მაშ გლეხები ვერ შეიკრიბებიან თავსუფლად ვერ მოილაპარაკებენ თავის ჭირ-ვარამზე, ვე ილაპარაკებენ თავისუფლად, ვერ გაიგებენ ს მართლეს, ვერ წაიკითხავენ იმ წიგნებს და გაზეთებს, რომლებიც მათთვის არის დაწერილ გლეხები ვერ შეერთდებიან და ვერ შეკავში დებიან, რომ ერთად აწარმოვონ თავისი საქ ები, ერთად მოხნან და დასთესონ. ერთად გა ასაღონ ჭირნახული, ერთად შეიძინონ სხვადასხვა საქონელი; გლეხებს არ ექნებათ იმის ნ ბაც, რომ თავისუფლად იარონ და ყოველი პ ლიციელიც მათი ბატონი და ბრძანებელი ი ნება, გლეხებს არ ექნებათ იმის ნება, რ ხმა ამოიღონ მთავრობის უსამართლობის მყვლეფავების თავგასულობის წინააღმდეგ; გლეხი ვერ გაიგონებს და ვერც თვითონ იტყ მაშინ თავისუფალს და მართალს სიტყვას; გლეხს არ შეეძლება ილაპარაკოს თავის დედ ენაზე, ისწავლოს, რაც მისთვის სასარგებლო ევედროს იმ ღმერთს, რომელიც მას სწ ერთის სიტყვით, გლეხს ექნება მიწა, მაგრამ გლეხი იქნება მონა, რომელმაც უნდა იცხოვროს ისე, როგორც ამას უბრძანებს მთავრობა.

ასეთი იქნება თავისუფლებას მოკლებული გლეხის მდგომარეობა. ამიტომ ნურავინ იტყვის: მარტო მიწაო, არამედ ყველამ სთქვას: მიწა და თავისუფლება!

მიწის მუშა გლეხკაცობამ უნდა იბრძოლ მიწისა და თავისუფლებისათვის, უნდა მოიპოვოს თავისუფლებაც. თავისუფლებას მოიპოვებს გლეხკაცობა და საზოგადოთ მშრომელ ხალხი, როდესაც გადააყენებს დღევანდელ მთავრობას, აღარ დასტოვებს არც უფროსსა და არც უნცროსს მოხელეს, თვითონ გაუძღვე თავის საქმეებს, თვითონ გამოსცემს კანონს, თვითონ დაადგენს სამართალს, იმოქმედებ თავისუფლად და არა ისე, როგორც უბრძ

ნებს ბოქაული გუბერნატორი, მინისტრი ან თუნდ ხელმწიფე.

ვამბობთ: მიწა არავის საკუთრება არ უნდა იყოს, მიწა თავისუფალი უნდა იყოს. აგრეთვე თავისუფალი უნდა იყოს მიწის მუშა გლეხკაცობაც. **თავისუფალი მიწა — თავისუფალ მუშებისათვის!**

იუა

ჩ ო ნ გ უ რ ზ ე

—:—

დავკრავ, დავძახებ ჩონგურზე;
მშველო, ირემო, ჯერანო,
ქურციკო, კლდეზე ნასტომო,
გაუხედნავო მერანო;
თქვენა მჯობიხართ ისევა,
დარბიხართ იალაღზედა,
მე კი მონა ვარ ბატონის,
თოკი მაბია მკლავზედა!

—

დავკრავ, დავძახებ ჩონგურზე
ვიტყვი: ნიავო დილისა,
ფოთლების ტკბილო ჩურჩულო,
ვერხვო ალაზნის პირისა:
თქვენა მჯობიხართ ისევა,
ხარობთ და სტკბებით გულითა,
მე კი სხვის კარზე ვათენებ,
ნამგალ-ცელით და გუდითა!

—

დავკრავ, დავძახებ ჩონგურზე
ვიტყვი: რა მწარე ბედია,
მეც ხომ კაცი ვარ და სხვის წინ
რათ მომიხრია ქედია!
შინ კერა გამციებია,
სხვის კარზე დავიარები,
ვწუვიტე და ვწუვიტე მაინცა
ვერ მოვიშორე ვალები!

—

ეჰე, ამისთანა სიცოცხლეც
ზედ დამიხლია ქვისთვინა,
ჩონგურო, ჩემო ჩონგურო,
შენ რადამ აგაქვითინა!
მოიცა, რადაც ხმა ისმის,
ცისკარიც წითლათ ენთება,
იმედი არი გლეხ კაცსაც,
რომ ერთხელ გათენდება!

—

მაშ არ გაგვიტყდეს ჩვენ გული
ჩონგურო, ტკბილო ხმიანო,
ველზე გასული ბიჭები
ბრძოლისთვის გვეძახიანო!
იქით გავწიოთ, დავძახოთ,
ჩავაწკრიალოთ სიმები,
ვაქოთ, ვადიდოთ ჩვენთვისა
თავდადებული გმირები!

—

ჩონგურო, ჩემო ნუგეშო,
ჩონგურო. ტკბილო ხმიანო,
მტერზე მისული ბიჭები,
ბრძოლისთვის გვეძახიანო!

ი. ევდოშვილი

გლეხის წერილები

—

მთავრობა

წინა წერილში მე ვთქვი, რომ მშრომელ გლეხობას ბევრი დამჩაგვრელი ჰყავს მეთქი. გლეხებს სჩაგრავს და იბრიყვებს პოლიცია, მთავრობა, მემამულე და ძალიან ხშირად ისეთი გლეხებიც, რომლებსაც ჯიბე გაუსქელებიათ და თავის სუსტ მოძმეს სულს უხუთავენ.

დავიწყოთ თავიდან.

რა არის და რისთვის არის მოგონილი პოლიცია? ვინ დაუყენა ხალხს ბოქაული, ჩაფარი, გუბერნატორი და მამასახლისი? რას აკეთებენ, ან ვის ემსახურებიან ეს მუქთახორა ავაზაკები?

პოლიცია იმისთვის არის მოგონილი, რომ მდიდრებს მშრომელ ხალხის გაყვლეფაში ხელი გაუმართოს და, თუ გაჭირდება, იარაღით მიეშველოს. ბოქაულები, ჩაფრები, გზირები, მამასახლისები და ამისთანა წურბელები ხალხს მოახვია მთავრობამ, მინისტრებმა, მეფემ, რომელნიც ყურმოჭრილი მონები არიან მდიდარ მემამულეებისა და ვაჭრებისა. ყველანი ემსახურებინ სიმდიდრეს, ყველას უნდა გამდიდრება, მაგრამ რადგან პატიოსან შრომით შეუძლებელია გამდიდრება, ამიტომ გველაძუებმა და გაქნილებმა ასეთი ხერხი მოიგონეს: ხალხი უგუნურია, ბოროტია, უჭკუოა და არ იცის, რა არის მისთვის სასარგებლო და რა არაო. ამიტომ ხალხს პატრონობა და ყურისგდება უნდაო. პატრონად ხალხს დაუყენეს მეფე, თვითონ კი ამ მეფეს გარს შემოეხვივნენ

და ხალხის ოფლითა და სისხლით დაიწყეს ცხოვრება, პარპაშობა და ფუფუნება.

ვინ არის მეფე?

ჩვენი მეფე არის ყველაზედ მდიდარი კაცი მთელ ქვეყანაზე. მარტო იმას და იმის ოცოდე ნათესავს მთელ რუსეთში აქვთ სამოცი მილიონი დესეტინა მიწა, ესე იგი, ათჯერ მეტი მთელ საქართველოზე. წელიწადში შემოსდის რამოდენიმე ათეული მილიონი მანეთი, აქვს აუარებელი სასახლე, ბაღები, ვენახები და სხ. მაგრამ მეფე ამას არ კმაროობს და წელიწადში ხაზინიდან 14 მილიონ მანეთს იღებს. ზოგი იტყვის, მეფე მდიდრულად უნდა ცხოვრობდესო. კეთილი და პატიოსანი, მაგრამ განა ორ-სამ მილიონით არ შეიძლება მდიდრულად ცხოვრება? ძალიან კარგად შეიძლება, მაგრამ საქმე ამაში არ არის. საქმე ის არის, საიდან იშოვა მეფემ ამოდენა სიმდიდრე? საიდან და ხალხის ზურგიდან, ხალხის ოფლიდან, ხალხის ნამუშავარიდან. აბა სად არის სამართალი: რაც ქართლისა, კახეთისა, იმერეთისა, გურიისა და სამეგრელოს გლეხობას მიწა აქვს, ათი იმოდენა მარტო ერთ კაცს აქვს!

მაგრამ ამოდენა მიწა განა მარტო მეფეს აქვს? სულაც არა! მეფესთანა მდიდარი არავინ არის, მაგრამ იმისთანა კი რამდენიმე ასი ათასია, რომელთაც აუარებელი მამული და სიმდიდრე აქვთ. მშრომელი ხალხი ამ უსამართლობას ხედავს, მაგრამ ჯერჯერობით ეს უსათლობა ვერ მოუსპია.

რატომ, რა ამბავია?

ის ამბავია, რომ ვინც ასეთ უსამართლობას არ დაემორჩილება, ვინც თვითონაც თვალს აახელს და სხვებსაც ასწავლის რამეს, ვინც მოინდომებს ასეთ უსამრთლობის მოსპობას, მას მაშინვე თავზე მოახვევენ ჩაფრებს, ბოქაულებს, მთელ პოლიციას, სასამართველოს და ან ციხეში ჩასვამენ, ან ციმბირში გადაასახლებენ, ან სახრჩობელაზე აგზავნიან. მერე რათა შვრება ამას მთავრობა? იმიტომ რომ ის თავის თავსა და მუქთახორა მდიდრებს იცავს და უყარაულებს. მერე რა შუაშია აქ მეფეო, იკითხავს ვინმე. როგორ არ არის შუაში! მეფე ბელადია, მეთაურია, წინამძღვარია მთავრობისა და ყველაფერი, რასაც მთავრობა სჩადის, მეფის თანხმობით ხდება. განა მ... არ იცის, რომ მთავრობა ხალხის ფულს ფ... გავს? განა მეფემ არ იცის, რომ მთავ... ხალხს უზომოდ სტანჯავს, იკლებს, აწიო... და აოხრებს? განა მეფემ არ იცის, რომ ... ულს მთელი საქართველო გადასწვეს და მ... თან გაასწორეს? როგორ არ იცის! ძ... კარგად იცის, მშვენივრად იცის! მერე ... ამბობს, რას შვრება? აჯილდოვებს, აქებ... თავზე ხელს უსვამს ამ მთავრობას. მ... დამე, მეფე მათი მომხრე ყოფილა. ან რ... არ იქნება მათი მომხრე, როცა ისინი მ... და იმისთანა მდიდრებს ემსახურებიან! ... გულ მონას და მოსამსახურეს ქება და ... ქარი უნდა, თორემ ტყუილ უბრალოდ ... არ მოინდომებს სამსახურსა და მუშაობას.

მეფის პირველი მოსამსახურენი არიან მ... ტრები და სენატორები. მინისტრებს მოს... გუბერნატორები, გუბერნატორებს — მ... უფროსები, მაზრის უფროსებს — ბოქაულ... ბოქაულებს — მამასახლისები, მამასახლისებ... გზირები, ხოლო გზირებზე ქვევით დგა... ორმოცი მილიონი ხალხი, რომელიც მუშ... და ოფლსა ღვრის ერთი მუჭა მთავრობისთ... და მდიდრებისთვის. მაგრამ მთავრობა მ... მინისტრებისაგან და გზირებისაგან არ შეს... ბა. მთავრობის მარჯვენა ხელს შეადგენს ... მართლო და სამღვდელოება.

სასამართლო იმიტომ არი გაჩენილი, ... მართალი და მტყუანი გაარჩიოს, ძლიერს ... ტი არ დააჩაგვრინოს და ყველგან და ... ლაფერში სიმართლე დაიცვას. მაგრამ ვის ... ეხლანდელი სასამართლო, მართალსა თუ მტ... ანს? ძლიერსა თუ სუსტს? მდიდარს თუ ღ... ბს? ყველამ კარგად ვიცით ვისაც ემსახ... ბა და ვისაც იცავს ეხლანდელი სასამართ... ათასი მართალი იყოს ღარიბი და ათასი მტ... ანი იყოს მდიდარი, სულ ერთია, სასამართ... მაინც მდიდარს გაამართლებს და ღარიბს ... ამტყუნებს. საცა უფალია, საცა ძალაა, სამ... თალიც იმის მომხრეა. სად შეუძლიან ღარ... ღატაკს სასამართლოში მთელი წლობით ... რული, ვექილების დაჭერა და აუარებელ ფ... ლის დახარჯვა? მდიდარი კი ფულით ყველ... ფერს გააკეთებს. მისცემს ფულს ვექილ... და ისინი მოუვლიან იმის საქმეს. ეს ყველ...

გამოგვიცდია და ყველამ კარგად ვიცით, რომ სამართალი ფულით ისყიდება, ფული კი მარტო მდიდრებს აქვთ, მოსამართლე კი მდიდრების მსახურია და აბა როგორ გაბედავს თავის ბატონის გამტყუნებას და გაჯავრებას?

მაგრამ სასამართლო არაფერია სამღვდელოებასთან შედარებით. ჩვენი მღვდლები, ეპისკოპოსები და ყველანი, ვინც არაფორას ატარებენ, მთავრობის ყურნოჭრილი მონები არიან. ამათზე ორპირი, ორგული, გამყიდველი, ცრუ და მატყუარა ხალხი ჯერ ქვეყანაზე არ გაჩენილა.

ბევრი რამე მაქვს სალაპარაკო მღვდლებზე, მაგრამ ეს შემდეგისთვის გადავდოთ.

ქართლელი გლეხი.

* *
*

(გადმოკეთებული).

უცხოელები გვეწვიენ, —
მიწა მოგვყიდე ფასადო,
არ დაგიშურებთ ოქროსა
და მოგცემთ ერთი ასადო!
— ვაჭრად მოსულო სტუმარო,
რად დაგვინახე ავადო?
სამშობლოს მიწა მოგყიდოთ?
ნურაფერს უკადრავადო!...
შენ ჩვენი გულის ნადები
არ იცი-რადა დროსია: —
ვინც მიწით ვაჭრობს, — ჩვენ თვალში
ველური, ბარბაროსია!...
ოქრო და ვერცხლი ბევრი გაქვს,
თვალ-მარგალიტის ხარ მქონე,
და ჩვენი მიწის საყიდლად
მაინც არ შეგწევს ძალ-ღონე!
ვთქვათ, რომ დასცალე ხაზინა
ჩვენ ტურფა არე-მარეში,
რა ფასს გაიღებ, გვითხარი,
სამშობლო მნათობ მთვარეში?
ჩვენ რომ მზის სხივი ფანჯრებში
დილით გველამუნება, —
რა ფასად გინდა იყიდო
ჩვენი ლამაზი ბუნება?
ტყის იდუმალი შრიალი,
ან ველ-სათიბის ბიბინი,
ან ბალ-წალკოტი შემკული,
ან ზეცა ჩვენივ გვირგვინი?
ან წმინდა ძვლები მამების,
და-ძმათა საფლავ-სამარე,
ან ია ზედ-ამოსული,
ან ჯვარი მასზე მდგომარე?
მთის მკერდით გადმოხეთქილი
ჩანჩქერ-ნაკადი ჩხრიალა,
ან ცვარი ზეცის მანანა
და ალმასივით ბრწყვიალა?
ვაზი რქა-ფოთოლ-მტევანი
შეწმახნულ-შეგრეხილები
და ან ფრინველთა ტიკტიკი,
საამო ძილის პირები?
ბულბულის სტვენა-რაკრაკი,
გულის მნათობად მკვნესარე,
ხან აგზნებული ცათამდე,
ხან სევდიანი, მკვნესარე?!..
არა და არა, ვაჭარო,
არა, არ შეგწევს ძალ-ღონე,
თუმც მდიდარი ხარ ოქროთი
და მითვე თავის მომწონე!..
სამშობლო მიწა ჩვენ ოფლით
გაგვიბან-შეგვიმოსია
და ვინც მას ყიდის, ყიდულობს, —
ველური, ბარბაროსია!..

დ. თომაშვილი. —

გლეხი და მემამულე

რევოლუციის ცეცხლი უფრო და უფრო ძლიერდება სოფელში. მოძრაობის ტალღა იზრდება და გლეხები დღითი დღე რევოლუციონერდებიან, უფრო გაბედულად და თავგანწირულად ეკიდებიან საერთო საქმეს, მედგრად იბრძვიან. მთელს რუსეთს მოედვა არეულობა: გლეხები ძარცვავენ და სწვავენ მემამულეების სახლკარს, ჩეხავენ მათ ტყეებს, ხნავენ მიწას, თიბავენ მინდვრებს, თავისთვის მიირეკავენ მემამულეების საქონელს. კეტებით, ნაჯახებით და იარაღით უხვდებიან გლეხები ყაზახებს და დარაჯებს, რომელთაც მთავრობა ჰგზავნის მათ წინააღმდეგ. ყველგან გამწვავდა მემამულეების და გლეხების დამოკიდებულება. გლეხები დასცინიან და ემუქრებიან მემამულეებს.

გაჰქრა სამუდამოდ გლეხების მორჩილება და მოთმინება. გაჰქრა ის დრო, როდესაც გლეხი იოლად იტანდა სიმშილსაც და გაწყრომა - გამათრახებასაც. წინათ რომ მთავრობის კაცი ან მემამულე უსამართლოთ დაჩაგრავდა გლეხს, გლეხი მწარეთ ამოიოხრებდა ხოლმე, კისერს მოიფხანდა და იტყოდა თავის გულში: ასე უნდა ვიტანჯებოდე, ღმერთს ასე გაუჩენია ქვეყანაო.

ახლა სულ სხვაა. გლეხებმა ახლა ხმა ამოიღეს. ახლა გლეხები უდებენ პირობას მემამულეს, გლეხები აწესებენ იჯარის ფასს და სამუშაო ქირას. თუ გლეხები მშიერნი არიან, სტეხავენ მემამულის ბეღელს და მიაქვთ პური. თუ მემამულე უზომო საიჯარო ფასს ადებს თავის მიწას, გლეხები ძალით ხნავენ მის მიწას და არაფერსაც არ აძლევენ.

დღეს გლეხები მეტის მეტად გაჭირვებულნი არიან, გალატაკდნენ უზომო გადასახადებისაგან, უფრო კი შეწუხებულნი არიან უმიწობით. მემამულეები სარგებლობდენ ამით და მუდამ ტყავს აძრობდენ გლეხებს: დიდი საიჯარო ქირა, ჯარიმები, სესხის სარგებელი—ყველაფრით ავიწროებდა მემამულე გლეხს. ბატონყმობა მოისპო ქაღალდზე, ნამდვილათ კი არსებობდა და გლეხი ისევ ყმა იყო მემამულისა. მიწა მემამულის ხელში იყო და გლეხსაც არაფერი შეეძლო, თუ მემამულეს არ ეყმებოდა. ასე იყო დიდხანს: მემამულეები ქეიფობდენ და ილხენდენ, გლეხები კი მუშაობდენ, იტანჯებოდენ და უდროოდ კვდებოდენ.

ასეა დღესაც და იქნება კიდევ, სანამ მიწა არ ჩაჩოერთმევა მემამულეებს. გლეხს არა აქვს პური, არა აქვს თესლი, არა აქვს საქმელი და სასმელი. გლეხი მშიერია, ავათ არის, — ეს გაუგებარია მემამულესათვის, ამას დარდი არა აქვს. გამწარებული გლეხები ხშირათ სამაგიეროს უხდიან მემამულეებს: მოგილოვის გუბერნიაში ერთმა მემამულემ მიწა არ მიაქირავა გლეხებს, გლეხებმა აიღეს და მოჰკლეს ის. კიევის გუბერნიაში გლეხებმა სთხოვეს მემამულეებს, ნაჭერ-ნაჭერად მოგვყიდეთ მიწებიო; მემამულეებმა ეს არ ათხოვეს. მაშინ გლეხები დაეცნენ მემამულეების სასახლეებს და სულ გაანადგურეს.

მთავრობა, რასაკვირველია, მემამულეების მხარეზეა და არაფერს აკეთებს გლეხების სასარგებლოდ პირიქით, სოფლებს სულ სალდათებით და ყაზახებით აავსო, რომელთაც ნაბრძანები აქვთ აიკლონ გლეხები, თუ გადასახადს არ მისცემენ, წინააღდეგობას გაუწევენ მემამულეებს. მოჩენილმა ალიხანოვმა ასე შეუთვალა გურულ გლეხებს: „მე გელაპარაკებით თქვენ სიტყვით და გიცხადებთ, თუ სამ დღის განმავლობაში არ შემოიტანთ ყველა გადასახადებს, მაშინ გამოგიგზავნი პოლკოვნიკ კრილოვს, გავრილოვს, რომელნიც ზარბაზნებით დაგიწყებთ ლაპარაკსო“. ასე ემუქრებოდენ ხალხს, რომელს საჭმელი და პური არ გააჩნდა სახლში.

მთავრობა ემუქრება, სდევნის და მაცურად ეპყრობა გლეხებს. სამაგიეროტკბილის ენით ესაუბრება მემამულეებს და ყოველს საშუალებას ხმარობს, რომ გააუმჯობესოს მათი მდგომარეობა. ამ წინათ მთავრობამ შეუთვალა თავის გუბერნატორებს: „მემამულეებზე რომ სახელმწიფო გადასახადია დარჩენილი, ნუ შეეხებთ ამისთვის, ნელ-ნელა და ნაწილ-ნაწილად შემოიტანონო“.

ასეა ყოველთვის: მთავრობას ებრალება შეძლებული ხალხი, მემამულე თავადაზნაურობა, მაგრამ არ ებრალება დაბეჩავებული და გალატაკებული გლეხკაცობა. ამიტომაც არის, რომ აღსდგენ გლეხები აღარაფერში ენდობიან მთავრობას, კანონებათ გაიგეს, თუ ვისი მეგობარიცაა მთავრობა, და დაიწყეს ბრძოლა, რომ ძალა დასცენ მთავრობა, დაამარცხონ მემამულეები და მთელი მიწა გადასცენ მიწის მშიერებს.

გლეხების კავშირი რუსეთში.

—:—

„ბევრი თავის და ხელის ჭირამეო და ეს ბარალსო“, ამბობს ჩვენებური ძველი

სწორედაც რომ ჭეშმარიტებას ამბობს; სად ერთი კაცის ჭკუა-მისწრაფება და სად ათის, ასის და ათასის. ყოველ საქმეს აქვს კარგ მხარესთან ცუდი მხარეც. ზოგი კაცი იმისთვინაა, რომ მარტო საქმის კარგი მხარის შეგნება შეუძლიან და ზოგი კიდევ ისეთია, რომ მარტო ცუდს დაინახავს. ბევრნი კი, რომ ერთად მოიფიქრებენ და მოილაპარაკებენ, ადვილად გამოარკვევენ ხოლმე ავსაც და კარგსაც, და საქმესაც უკეთ მოაწყობენ. შეთანხმება საჭიროა თითქმის ყოველ საქმისათვის. ძველი ზღაპრები მოგვითხრობენ: მამა რომ შვილებს ანდერძს უტოვებს, ყოველთვის ამას ურჩევს, ერთად და თანხმობით იცხოვრეთ, თორემ თითო-თითოდ მტერი დაგძლევთ და ყველანი დაიღუპებითო. ცხადი მაგალითი გვიდგა ყველას თვალ წინ ერთ პირობის და თანხმობის სარგებლობისა. ამ ორი კვირის წინეთ თბილისის ტრამვაის (კონკის) მოსამსახურე-მომუშავეებმა შეკრეს პირი აღარავის არ ემუშავნა, ვიდრე მათი მთავრობა არ მიიღებდა უკან მათ ხუთ დათხოვნილ ამხანაგებს და არ გააუმჯობესებდა მათ სამსახურის ზოგ პირობებს. ბევრი იხტუნეს ტრამვაის პატრონებმა და ბევრი იცეს თავში; თვით გენერალ-გუბერნატორიც კი ასკინკილით ახტუნავეს, მაგრამ ვინემ არ დააკმაყოფილეს მათი მოთხოვნილებანი, ფეხიც არ მოიცვალეს. ყოველი დღე კი ტრამვაის პატრონებს დიდი ხარჯი მოსდიოდ და მეტი რა გზა ჰქონდათ, რომ არ დასთანხმებულიყვნენ. დააკმაყოფილეს მუშები. ან რა საჭიროა ზღაპრები და მაგალითები, ეს ისეთაც ცხადია ყველასთვის, მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ნააქამდის ამ ერთ პირობის და შეკავშირების ნაყოფით სარგებლობენ მხოლოდ მდიდარი მექარხნეები, სოვდაგრები და მემამულეები. ხერსონის, პოდოლის, პოლტავის, კიევის და კიდევ სხვა გუბერნიების გლეხები უმთავრესად ჭარხალს სთესავენ. ამ ჭარხლის წვენიდგან მექარხნები ამზადებენ შაქარს, მაგრამ რადგან მოყვანა ჭარხლის და მომზადება შაქრისა სხვა და სხვა გუბერნიებში სხვა და სხვა ფასად უჯდებათ მექარხნეებს, ამიტომ ზოგი ქარხანა უფრო იაფად ჰყიდიდა შაქარს და მისი ქარხნის შაქარი უფრო ვრცელდებოდა. მეორე ქარხანა შეექიშპებოდა და ესეც ამდენსაც და ზედმეტსაც დააკლებდა ფას და ხშირად შაქრის ფასი ძალიან ეცემოდა და მექარხნეები ზარალობდენ. მექარხნეებს ეს არ მოეწონათ, რადგან ვეღარ იღებდენ იმდენ სარგებელს, როგორც წინეთ და ამისათვის შეიკრიბენ, მოილაპარაკეს და შეჰფიცეს ერთმანეთს, რომ ერთიმეორეს შეუკითხავად არავის არ შეეძლოს არც დაწევა და არც აწევა შაქრის ფასისა და ახლა ასეც იქცევიან. მთავრობამ არამც თუ დაუშალა ასეთი შეკავშირება, ხელიც შეუწყო, თითონ გამოუანგარიშა მექარხნეებს რამდენი შაქარი უნდა მოემზადებინათ წელიწადში, რომ მეტი არ დარჩენოდათ.

შეკავშირებულნი არიან აგრეთვე ბაქოს ნავთის ქარხნების პატრონები. შეიკრიბებიან ხოლმე და დააწესებენ ნავთის ფასს. მეტი რა გზა გაქვს, რომ არ აძლიო, რასაც ისინი გიბრძანებენ. „თუ არ გნებავს, მიბძანდიო“ გეუბნებიან, ბარემ კი წავიდოდა ხალხი და მოძებნიდა უფრო იაფ ნავთს, მაგრამ ვინ გაძლევს ნებას. მეფეც იმათ მხარეზეა. მეფე იმათ მხარეზედ რომ არ იყოს, ხალხი ამერიკის ნავთს დაუწყებდა ხარჯვას. ამერიკა ხომ ძალიან შორს არის, აბა იქიდგან აქ ნავთის მარტო გადმოტანა რა უნდა დაჯდეს, მაგრამ მთავრობას რომ დიდი ბაჟი არ დაეწესებინა ამერიკის ნავთზედ, ის უფრო იაფად გაიყიდებოდა აქ, ვიდრე ჩვენი ნავთი და თავში კი ქვას არ იხლიდენ ჩვენი მენავთეები და არ დააკლებდენ ფასს?

რაც დღე მიდის, ნავთი უფრო და უფრო ძვირდება. რა მიზეზია? განა ნავთის მრეწველობას ხეირი არა აქვს? ჰაი-ჰაი, რომ აქვს. გუშინდელი მეკურტნეები დღეს მილიონის პატრონებად გადაიქცენ და რაში ეტყობა, რომ ხეირი არა ჰქონდეთ. სხედან ბატონო, ეს ღიპიანები ეხლა საზღვარგარეთ და უთვლიან მეფეს: „დიდი ზარალი მოგვაყენეს მუშებმაო“, იმას ხომ აღარ ფიქრობენ, რომ იმავე მუშების წყალობით უჩხრიალებთ მათ მილიონები, „აღარ შეგვიძლიან მუშაობაო“; მეფეს შეებრალა ეს „საწყლები“, გადაუბოძა ოცი მილიონი უსარგებლოდ და შეუთვალა „ნუ გეშინიათ, მე თქვენ მხარეს ვარო და თუ არ მოისვენეს საზიზღარმა თქვენმა მუშებმა, დავახვევ ჯარებს და სულერთიანად ამოვხოცო“. შეკავშირდენ შარშან რუსეთის მემამულეები, რომ საერთოთ დაეწესებიათ საიჯარო ფულის რაოდენობა, ფასი მომკელებისა და საზოგადოთ სოფლის მუშის ხელ-ფასი, შეფიცეს ერთმანეთს, რომ არავინ გადასულიყო დადებულ სიტყვას. მთავრობა-

ბამ ამათაც ხელი მოუწეო. უბრძანა თავის გუბერნატორებს დახმარება ამოეჩინათ მეშამულეებისათვის და თუ მოითხოვდენ ჯარებიც გაეგზავნათ მათთვის.

კვეშირების შედგენა იეო დაშლილი მარტო მშრომელ ხალხისათვის. ბევრჯელ შეეცადა გლეხკაცობა შეკავშირებას, მაგრამ მეფე და მისი მთავრობა ეოველთვის ისეთს ზომებს ხმარობენ მათ წინააღმდეგ, რომ გლეხები ძალა-უნებურად ვერ უერთდებოდენ ერთმანეთს და ცალ-ცალკე დასტირიდენ თავიანთ უკეთმართ ბედს. მსოფლიო ამ ბოლოდროს, სწორეთ იმ გარემოებამ, რომ მთავრობა ეწინააღმდეგება გლეხების შეამსანაგებას, გამოიწვია რუსეთში გლეხების მტკიცე კავშირის დაარსება. სექმე ასე იეო.

შარშან როდესაც რუს-იაპონელთა ომი გაძლიერებული იეო, მოსკოვის გუბერნატორმა კრისტიმ და გენერალმა სამარინმა განიზრახეს მოსკოვის გუბერნიის გლეხთა სახელით შეედგინათ წერილი სელმწიფეს სახელობაზედ. ამ წერილით უნდა ეთხოვათ გლეხებს, რომ არამც და არამც მეფეს ომი არ შეეწყვიტა რუსეთის სრულ გამარჯვებამდის. სელმომწერი მოსკოვის გუბერნიის გლეხთა შორის ძალიან ტოტა ადმოჩნდა. ამის ნაცვლად კი გლეხთა შორის ადიარა სურვილი საგლეხო კავშირის შედგენისა. ამისათვის იგნისში გაიმართა კრება, რომელსაც დესწრო 22 გუბერნიიდან 100 წარმომადგენელი გლეხებისა და 25 განათლებული კაცი (ინტელიგენტი).

კრებამ უწინარეს ეოვლისა გამოიკვლია ის დედა აზრი, რომელიც საფუძვლად უნდა დადებოდა გლეხების კავშირის ბრიგადამს, შეიმუშავა მომავალ მოქმედების გეგმა და მოწეობა. მეტად დიდი კამათი გამოიწვია იმან, თუ ვინ უნდა ეოფილიეო კავშირის წევრად. კრებამ დაადგინა: „ამ საქმის გადაწყვეტა დროებით მიენდოს ადგილობრივ ორგანიზაციებს *) და საბოლოო გადაწყვეტა კი გადაიდოს შეორე საეოველთაო კრებისათვის“. ორგანიზაციის (კავშირის მოწეობის) შესახებ კრებამ დაადგინა: „ამ კრებამ ამოიჩიოს უმთავრესი კომიტეტი (იეო არჩეული 8 კაცი, რომელნიც დარჩენ მოსკოვში და ამ დიდანვე შეუდგენ ოანამდებობის ადსრულებას) და დაარსებული იქნას საგუბერნიო, საამაზრო, საამამასაბლოისო და საასოფლო ორგანიზაციები“.

კამათიდან გამოირკვა, რომ ადგილობრივ კავშირების შესადგენათ უფრო მოსახერხებელი იეო საყოველთაო. ამ საყოველთაო იქნება შემდეგი მოქმედება: საოველდაო, უკვე შეგნებულ გლეხთა დახმარებაით ხელ-კრება. კადებას ესწრებიან მსურველნი, განურჩევლად სქესისა, ვინც კი 20 წელიწადს მიაღწია. ამ კრებაზედ დამხმარებელ ბიუროს წევრთა შემწეობით, ირკვევა ბრიგადამა და აზრი სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირისა. თუ კრება დაადგენს, რომ სურს ჩაეწეროს სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირში, ასეთი დადგენილება ეგზავნება საამამასაბლ ან საგუბერნიო ბიუროს. ადგილობრივი კავშირის მიმდინარე საქმეების გასაძღოლად კი სდგება ადგილობრივი კომიტეტი. მეზობელ სოფლების კომიტეტები თავიანთ წრიდან დახურულის კენჭის ყრით ირჩევენ საამამასაბლოისო ან საამაზრო კომიტეტს, რომელმაც უნდა იზრუნოს მთელის მაზრისათვის და ეცადოს ასად სოფლების შეერთებისათვის. ამ რაგვარდვე მაზრის კომიტეტების წევრები ირჩევენ საგუბერნიო კომიტეტს, რომელიც განაგებს მთელ გუბერნიას და რომელსაც ურთი-ერთობა აქვს მთავარ კომიტეტთან. როდესაც საგუბერნიო კომიტეტი სდგება, დამხმარებელი ბიუროთ თავისით ბათიდდება (ისეზა) და გლეხთა კავშირის საქმის გაძღოლას თვით გლეხები კისრულობენ.

კრებების ოქმები, დადგენილებანი და ეოველ მოქმედება სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირმა საქმეულნოდ გამოაცხადა, საქმის მეთაურებმა ეოველ საშუალება ისმარეს, რომ გამოეაშკარავებინათ მხოლოდ თვითონ გლეხების ნამდვილი აზრი და მისწრაფება, მაგრამ გლეხების კავშირს თავიდანვე ბევრი მტერი გაუჩნდა, რომელნიც ათასნაირ ცილის წამებას ავრცელებდენ კავშირის შესახებ. არწმუნებდენ ეველას, რომ ამ კრებებზე გლეხები არ იეენონ და სხვა. ეველა იკითხავს, ვისთვის რა საჭირო იეო სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირის დაარსება? ამაკარაა: იმისთვის, ვისთვისაც გლეხთა კავშირის მოქმედება არაა ხელსაურელი და ვისაც გლეხების მძლავრმა ხმამ ძალი დაუეროხო და შეუშალა მშვიდობიანი განცხრომა სსვანი ოფლით გაშენებულ ადგილებში. ესენი ეველანი ერთხმად ასეთნებენ: „არიქა, ვიღუმებით, გლეხები ადარ გვეკრდებიან იმ ფასს, რასაც ჩვენი მოწეალება განუბოძებდა სოდმე მათ, გლეხები მიწის წართმევას

*) ორგანიზაცია ნიშნავს კავშირს, მოწეობას. იმავე წლის ნოემბერში მოსკოვში გაიმართა ახალი კრება რომელსაც დესწრო 28 გუბერნიის წარმომადგენელი, 150 კაცი.

გვიქადიან, ვრიქა გვიშველეთ, მოგვაშველეთ თოფ-ზარბაზანი და ჩაწყვეტინეთ ხმაო“. მაგრამ ამაოდ, ბატონო მუქთა ხორებო და მათ დამცველნო! მორჩა თქვენი ბატონობა! გლეხკაცობამ შეიგნო თავისი ძალა. იგი ათი ათასობით უერთდება გლეხთა კავშირს, რომლის ბაირადზედაც დიდის ასოებით დედის ძუძუსთან ერთად ჩანაძახი სიტყვები „მიწა და თავისუფლება“ აწერია.

ობოლი.

ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲣᲠᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ყუმბარების სროლა

26 ივნისს ბათუმში ყუმბარები ესროლეს ურიადნიკს დიმიტრი მგელაძეს და სტრაჟნიკ ავცხლაძეს (ორივენი გურიაში „მოღვაწეობენ“), მაგრამ ვერა დააკლეს-რა.

პოლიციელების მოკვლა

ყვირილაში მოჰკლეს სტრაჟნიკი პ. კიკნაძე. ბაქოში მოჰკლეს პოლიცმეისტერის თანაშემწე ჟგენტი. — ტფილისში სასიკვდილოთ დასჭრეს ჟანდარმი პეტრენკო.

ჯარის აჯანყება

უკვე ვწერდით, რომ ალექსანდრეპოლში ჯარი ღელავს. ეხლა გვატყობინებენ: 26 ივნისს აქ პირველ და მეორე საპიორთა ბატალიონში, რომელიც ტფილისიდან ჩამოსულან, აჯანყება მოხდა. მიზეზი ის იყო, რომ გავარდნილა ხმა, ვითომ ტფილისიდგან მიეყვანოთ აქ დასახვრეტად 27 სალდათი მინგრელსკი პოლკისა. სალდათები იარაღით ხელში გამოსულან, მაგრამ გამოუწვევიათ დრაგუნთა პოლკი, ყაბარდინის ქვეითა ჯარის პოლკი და არტილერია და აჯანყებულ სალდათებისთვის ცხრაასი თოფი აუყრიათ.

ქუთაისში მყოფი სვანები მეტად შეშინებული არიან. ქალაქში ხმა დადის, რომ სვანეთის „დასაპყროობთ“ იგზავნება ჯარი და თუ მცირეოდენი წინააღმდეგობა გაუწიეს, ქვას ქვაზე აღარ დასტოვებენო. შეფიქრიანებული სვანები საგონებელში არიან ჩაცვივნულნი და არ იციან რა გზას მიჰმართონ, რომ სვანეთს საფრთხე თავიდან ააცილონ. დეპეშის გაგზავნა განუზრახავთ სახელმწიფო საათბიროს თავმჯდომარის სახელზე, მაგრამ ამით ეშველება რამე?! აი შემთხვევა, როცა დასავლეთ საქართველოს ამომრჩევლებს შეეძლოთ თავიანთი აზრი გამოეთქვათ ამ საგნის შესახებ და ეცნობებინათ.

სალდათების მიტინგი ბათუმში

ბათუმიდგან გვატყობინებენ, რომ იქ 25 ივნისს სალდათებს მიტინგი გაუმართავთ. მიტინგს დასწრებიან: არდაგანლები, სანაღმო როტა, საპიორები, მე-5 და მე-6 როტის არტილერისტები, ბატარეის 1, 2, 3 და მეოთხე როტები და თბილისის მსროლელი ბატალიონი. სალდათებმა გარშემო პატრულები დაიყენეს მიტინგის დასაცავათ. ოტა ხნის შემდეგ ერთ სალდათთან მივიდა აფიცერი და დათხოვნის ბილეთი მოსთხოვა. სალდათმა პასუხის ნაცვლათ ამოიღო ბილეთი, მიარტყა აფიცერს ცხვირში და ლაზათიანათ შეუკურთხა. აფიცრის მხლებლებს ჯარის-კაცებს უნდოდათ ხუთი სალდათის დაჭერა, მაგრამ სალდათები კარვებისაკენ გაიქცნენ თოფებისთვის, ზოგიერთები აფიცერს და მის მხლებლებს მივარდნენ და თოფები წაართვეს. აფიცერს ძალზე სცემეს ჯოხებით და ქვებით და დაატუსაღეს. მსროლელთა პოლკის სალდათებს უნდოდათ მოეკლათ ის მაგრამ არდაგანელებმა არ დაანებეს, გაიყვანეს კარგა მანძილზე იმ ადგილიდან, სადაც მიტინგი იყო და გაანთავისუფლეს. სალდათები მეტათ აღელვებული არიან. 27 ივნისს დაატუსაღეს 29 სალდათი. ჩუმათ გამოაპარეს ბათომიდან თბილისისკენ. მღელვარება მატულობს.

მორიგება ვერ მოხერხდა

30 ივნისს მორიგებაზე მოლაპარაკება ჰქონდათ ტფ. თამბაქოების ქარხნის პატრონებს და მუშებს. გამოირკვა, რომ ქარხნის პატრონები არაფერს უთმობენ მუშებს, ამიტომ მოლაპარაკება შესწყდა.

გაფიცვა ნოქრებისა ქუთაისში

ეს გაფიცვა გამარჯვებით გათავდა და ვაჭრებმა ყველაფერი დაუთმეს ნოქრებს.

გაფიცვა ჭიათურაში.

მუშების გაფიცვა ჭიათურაში გაგრძელდა სამ კვირამდე და გათავდა მუშების სრულის გამარჯვებით. მრეწველებმა ყველა მოთხოვნილება შეუსრულეს მუშებს.

მოთხოვნილებანი

ტფ. მებაღეებმა მუშებთან ერთათ თავიანთ „ხაზეინებს“ გუშინ-წინ მოთხოვნილებანი წარუდგინეს. მებაღეები ითხოვენ 8 საათის სამუშაო დღეს, 20% მომატებას, საცხოვრებელ ბინის გაუმჯობესებას, წელიწადში ერთი თვით დასვენებას, ავადმყოფობის დროს ბაღის პატრონის საფასით ექიმობას, მოსამსახურეთა მიღების და დათხოვნის უფლებას, აბანოში წასასვლელად თვეში ორჯელ ფულის მიცემას, ყოველ წლიურად ფულის მომატებას და გაფიცვისათვის არავის დათხოვნას. მებაღეებმა სამი დღის ვადა მისცეს პატრონებს. მერე გაიფიცებიან.

ამგვარი მოთხოვნილებანი წარუდგინეს ყვავილების მაღაზიების ნოქრებმა და მომუშავეებმა. სხვათა შორის, ეს უკანასკნელნი ითხოვენ კვირა უქმე დღეებში დასვენებას, სადგომების ჰიგიენიურად მოწყობას, ზრდილობიანად მოქცევას და სხვას.

22 ივნისის გაფიცვის გამო

როგორც წინათ ვსწერდით, წარსულ ივნისის 22 ტფილისში მოხდა საერთო გაფიცვა. ამის გამო რკინის გზის სამხედრო უფროსმა დახურა ტფილისის მთავარი სახელოსნოები და დეპო, რასაც თან მოჰყვა ხელახალი გაფიცვა რკინის გზის მოსამსახურეებისა და ორი დღის განმავლობაში სრულიად შეწყდა მატარებლების მოძრაობა რკინის გზაზე. გზის უფროსი შეშინდა და მალე დაუთმო მუშებს, დეპო და სახელოსნოები გააღო და ყველანი ისევ მიიღო, ვინც კი დაითხოვა გაფიცვაში მონაწილეობის მიღებისთვის.

ამავე გაფიცვისთვის ტფილისის გუბერნატორმა 150 ათასი მანეთი ჯარიმა შეაწერა ტფილისის მცხოვრებლებს. მაგრამ ამანაც უკან წაიღო თავისი განკარგულება, რადგან დაინახა, რომ არავინ არ შეიტანდა მის შეწერილ ხარკს.

ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲘ (ქიზიყი)

დიდი ხანია ჩვენამდისაც მოახწია რეაქციის სუნმა და აქაურ ხულიგანებს ფრთები შეასხა. მთელ ქიზიყში ცნობილმა ხულიგანმა გ. ა—შვილმა, გაიგო თუ არა სუნი ამ რეაქციისა, ვით მეძებარი, დაფაცურდა ⁄Ქ თავის დამქაშების მეოხებით გამეფდა ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲔᲚ მცხოვრებლებს ეხლა ის ბატონია და ტყავს აძრობს ყველ. რომელი ენა ჩამოსთვლის და რომელი ქა. მი ასწერს იმის მოქმედებას? მან დაარსა ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲨᲘ ხულიგანთა ბრბო, ოცდა რვა ცისაგან შემდგარი, და მათის მეოხებით ა. რულა თავისი სურვილები. მან დააჭერინა პ. ლიციას ხუთი ძმა ზედალაშვილები, რადგ. ესენი იმის კბილის გამომთხრელნი იყვნენ. მათის შიშით ვერა ჰბედავდა თავის სურვილ. ბის აღსრულებას. მერე არ იკითხავთ, ვ. არის ეს ვაჟბატონი, რომელიც ხალხზე გა. ტონებულა? ეს გახლავთ ის ვაჟბატონი, რო. ლიც ცხრა წელწადი ჰყვლეფდა და ჰყვლ. ხუთ საზოგადოებას ქიზიყისას. ეს ის ვაჟ. ტონია, რომელიც ხალხს ატყავებს და ქრ. მებს იღებს. ეს ის ვაჟბატონია, რომელიც ქუ. დებს თავის ფრთებს ქვეშ ინახავს და ინახ. და, რომელ ერთსა და ორს ოჯახს შეჰვარ. ნია და მათის პატარძლებისთვის შეურაცყო. მიუყენებია.

ორი კაცის მოკვლა

28 ივნისს, ღამის 11 საათზე მეტეხის ც. ხის ზედა ალაყაფის კარებთან მოჰკლეს გ. გოლ მამაცაშვილი და ირაკლი ჩარკვიანი, რ. მელნიც ამ დღესვე დააპატიმრეს მამადავ. ქუჩაზე. ამათ აბრალებდნენ აფიცრის ტ. კოვის მოკვლა განიზრახესო. დაპატიმრებულ. ღამე მეტეხის ციხეში წაიყვანეს და ციხის. რებთან დახოცეს. ერთი პატიმარი აფიცე. გიორგი ზაალაშვილმა მოჰკლა თავის ხელ. მკვლელთ განუცხადებიათ, დაპატიმრებულ. გაქცევა დააპირესო. როგორც ამბობენ, ორ. ვეს ტყვია წინიდგან აქვთ მოხვედრილი.

რუსეთი

ᲒᲚᲔᲮᲗᲐ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ.

ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲔᲑᲨᲘ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲝᲡᲕᲚᲐ ᲒᲚᲔᲮᲗᲐ ᲙᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐᲜᲘ:

1) ᲐᲥ ᲨᲔᲙᲠᲔᲑᲘᲚᲘ ᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲔᲜ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲗᲐᲓ ᲛᲐᲓᲚᲝᲑᲐᲡ ᲓᲐ ᲗᲐᲜᲐᲒᲠᲫᲝᲑᲐᲡ, ᲓᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲣᲚᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ, ᲠᲝᲛ ᲯᲒᲣᲤᲘ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘᲗᲪ ᲐᲠᲐᲡ ᲓᲐᲣᲛᲝᲑᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲡ ᲓᲐ ᲐᲘᲪᲘᲚᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲭᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ, ᲐᲑᲐᲜᲝᲨᲘ ᲬᲐᲡᲐᲡᲕᲚᲔᲚᲐᲓ ᲗᲕᲔᲨᲘ ᲝᲠᲯᲔᲚ ᲤᲣᲚᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲡ, ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲬᲚᲘᲣᲠᲐᲓ ᲤᲣᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲢᲔᲑᲐᲡ ᲓᲐ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲗᲮᲝᲕᲜᲐᲡ. ᲛᲔᲑᲐᲦᲔᲔᲑᲛᲐ ᲡᲐᲛᲘ ᲓᲦᲘᲡ ᲕᲐᲓᲐ ᲛᲘᲡᲪᲔᲡ ᲞᲐᲢᲠᲝᲜᲔᲑᲡ. ᲛᲔᲠᲔ ᲒᲐᲘᲤᲘᲪᲔᲑᲘᲐᲜ.

ᲐᲛᲒᲕᲐᲠᲘ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲐᲜᲘ ᲬᲐᲠᲣᲓᲒᲘᲜᲔᲡ ᲧᲕᲐᲕᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲔᲑᲘᲡ ᲜᲝᲥᲠᲔᲑᲛᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲔᲑᲛᲐ. ᲡᲮᲕᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ, ᲔᲡ ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲜᲘ ᲘᲗᲮᲝᲕᲔᲜ ᲙᲕᲘᲠᲐ ᲣᲥᲛᲔ ᲓᲦᲔᲔᲑᲨᲘ ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲐᲡ, ᲡᲐᲓᲒᲝᲛᲔᲑᲘᲡ ᲰᲘ�გᲘᲔᲜᲘᲣᲠᲐᲓ ᲛᲝᲬᲧᲝᲑᲐᲡ, ᲖᲠᲓᲘᲚᲝᲑᲘᲐᲜᲐᲓ ᲛᲝᲥᲪᲔᲕᲐᲡ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐᲡ.

22 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲬᲘᲜᲐᲗ ᲕᲡᲬᲔᲠᲓᲘᲗ, ᲬᲐᲠᲡᲣᲚ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 22 ᲤᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲛᲝᲰᲓᲐ ᲡᲐᲔᲠᲗᲝ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲐ. ᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲣᲤᲠᲝᲡᲛᲐ ᲓᲐᲮᲣᲠᲐ ᲤᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲡᲜᲝᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲓᲔᲞᲝ, ᲠᲐᲡᲐᲪ ᲗᲐᲜ ᲛᲝᲰᲧᲕᲐ ᲮᲔᲚᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲐ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲠᲘ ᲓᲦᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲨᲔᲬᲧᲓᲐ ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲐᲖᲔ. ᲒᲖᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘ ᲨᲔᲨᲘᲜᲓᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲚᲔ ᲓᲐᲣᲗᲛᲝ ᲛᲣᲨᲔᲑᲡ, ᲓᲔᲞᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲡᲜᲝᲔᲑᲘ ᲒᲐᲐᲦᲝ ᲓᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐᲜᲘ ᲘᲡᲔᲕ ᲛᲘᲘᲦᲝ, ᲕᲘᲜᲪ ᲙᲘ ᲓᲐᲘᲗᲮᲝᲕᲐ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲐᲨᲘ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲑᲔᲠᲜᲐᲢᲝᲠᲛᲐ 150 ᲐᲗᲐᲡᲘ ᲛᲐᲜᲔᲗᲘ ᲯᲐᲠᲘᲛᲐ ᲨᲔᲐᲬᲔᲠᲐ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲡ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲐᲜᲐᲪ ᲣᲙᲐᲜ ᲬᲐᲘᲦᲝ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲐ, ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ᲓᲐᲘᲜᲐᲮᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲐᲕᲘᲜ ᲐᲠ ᲨᲔᲘᲢᲐᲜᲓᲐ ᲛᲘᲡ ᲨᲔᲬᲔᲠᲘᲚ ᲮᲐᲠᲙᲡ.

ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲘ (ᲥᲘᲖᲘᲧᲘ)

ᲓᲘᲓᲘ ᲮᲐᲜᲘᲐ ᲩᲕᲔᲜᲐᲛᲓᲘᲡᲐᲪ ᲛᲝᲐᲮᲬᲘᲐ ᲠᲔᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲡᲣᲜᲛᲐ ᲓᲐ ᲐᲥᲐᲣᲠ ᲮᲣᲚᲘ�გᲐᲜᲔᲑᲡ ᲤᲠᲗᲔᲑᲘ ᲨᲔᲐᲡᲮᲐ. ᲛᲗᲔᲚ ᲥᲘᲖᲘᲧᲨᲘ ᲪᲜᲝᲑᲘᲚᲛᲐ ᲮᲣᲚᲘ�გᲐᲜᲛᲐ Გ. Ა—ᲨᲕᲘᲚᲛᲐ, ᲒᲐᲘᲒᲝ ᲗᲣ ᲐᲠᲐ ᲡᲣᲜᲘ ᲐᲛ ᲠᲔᲐᲥᲪᲘᲘᲡᲐ, ᲕᲘᲗ ᲛᲔᲫᲔᲑᲐᲠᲘ, ᲓᲐᲤᲐᲪᲣᲠᲓᲐ ᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲭᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲮᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲔᲤᲓᲐ ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲔᲚ ᲛᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲡ ᲔᲮᲚᲐ ᲘᲡ ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲐ ᲓᲐ ᲢᲧᲐᲕᲡ ᲐᲫᲠᲝᲑᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲘᲡ ᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲔᲜᲐ ᲩᲐᲛᲝᲡᲗᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲥᲐᲚᲘ ᲛᲘ ᲐᲡᲬᲔᲠᲡ ᲘᲛᲘᲡ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡᲐᲡ? ᲛᲐᲜ ᲓᲐᲐᲠᲡᲐ ᲡᲐᲛᲘ ᲯᲣᲒᲐᲐᲜᲨᲘ ᲮᲣᲚᲘᲗᲐᲜᲗᲐ ᲑᲠᲑᲝ, ᲝᲪᲓᲐ ᲠᲕᲐ ᲪᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲨᲔᲛᲓᲒᲐᲠᲘ, ᲓᲐ ᲛᲐᲗᲘᲡ ᲛᲔᲝᲮᲔᲑᲘᲗ ᲐᲡᲠᲣᲚᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘ ᲡᲣᲠᲕᲘᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲜ ᲓᲐᲐᲭᲔᲠᲘᲜᲐ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲐᲡ ᲮᲣᲗᲘ ᲫᲛᲐ ᲖᲔᲓᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ᲔᲡᲔᲜᲘ ᲘᲛᲘᲡ ᲙᲑᲘᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲗᲮᲠᲔᲚᲜᲘ ᲘᲧᲕᲜᲔᲑᲘᲡ. ᲛᲐᲗᲘᲡ ᲨᲘᲨᲘᲗ ᲕᲔᲠᲐ ᲰᲑᲔᲓᲐᲕᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲣᲠᲕᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲦᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐᲡ. ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲠ ᲘᲙᲘᲗᲮᲐᲕᲗ, ᲐᲠᲘᲡ ᲔᲡ ᲕᲐᲟᲑᲐᲢᲝᲜᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲮᲐᲚᲮᲖᲔ ᲒᲐᲢᲝᲜᲔᲑᲣᲚᲐ? ᲔᲡ ᲒᲐᲮᲚᲐᲕᲗ ᲘᲡ ᲕᲐᲟᲑᲐᲢᲝᲜᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲪᲮᲠᲐ ᲬᲔᲚᲬᲐᲓᲘ ᲰᲧᲕᲚᲔᲤᲓᲐ ᲓᲐ ᲰᲧᲕᲚᲔᲤ. ᲣᲛᲝᲛᲝᲑᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲡ ᲓᲐ ᲐᲘᲪᲘᲚᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲭᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲗᲮᲝᲕᲜᲐᲡ. ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲠ ᲘᲙᲘᲗᲮᲐᲕᲗ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲥᲣᲓᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲤᲠᲗᲔᲑᲡ ᲥᲕᲔᲨ ᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲘᲜᲐᲮ. ᲓᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚ ᲔᲠᲗᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲠᲡ ᲝᲯᲐᲮᲡ ᲨᲔᲕᲐᲠ. ᲜᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗᲘᲡ ᲞᲐᲢᲐᲠᲫᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲣᲠᲐᲪᲧᲝ. ᲛᲘᲣᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲐ.

ᲝᲠᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲛᲝᲙᲕᲚᲐ

28 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ, ᲦᲐᲛᲘᲡ 11 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ ᲛᲔᲢᲔᲮᲘᲡ ᲪᲘᲮᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐ ᲐᲚᲐᲧᲐᲤᲘᲡ ᲙᲐᲠᲔᲑᲗᲐᲜ ᲛᲝᲰᲙᲚᲔᲡ ᲒᲘ. ᲒᲝᲚ ᲛᲐᲛᲐᲪᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲘᲠᲐᲙᲚᲘ ᲩᲐᲠᲙᲕᲘᲐᲜᲘ, ᲠᲝ. ᲛᲔᲚᲜᲘᲪ ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲡᲕᲔ ᲓᲐᲐᲐᲞᲐᲢᲘᲛᲠᲔᲡ ᲛᲐᲛᲐᲓᲐᲕᲘᲗ. ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ. ᲐᲛᲐᲗ ᲐᲑᲠᲐᲚᲔᲑᲓᲜᲔᲜ ᲐᲤᲘᲪᲠᲘᲡ ᲢᲔᲡ. ᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲝᲙᲕᲚᲐ ᲒᲐᲜᲘᲖᲠᲐᲮᲔᲡᲝ. ᲓᲐᲞᲐᲢᲘᲛᲠᲔᲑᲣᲚ. ᲦᲐᲛᲔ ᲛᲔᲢᲔᲮᲘᲡ ᲪᲘᲮᲔᲨᲘ ᲬᲐᲘᲧᲕᲐᲜᲔᲡ ᲓᲐ ᲪᲘᲮᲘᲡ ᲬᲘ. ᲠᲔᲑᲗᲐᲜ ᲓᲐᲮᲝᲪᲔᲡ. ᲔᲠᲗᲘ ᲞᲐᲢᲘᲛᲐᲠᲘ ᲐᲤᲘᲪᲔ. ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲖᲐᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲛᲐ ᲛᲝᲰᲙᲚᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘ. ᲛᲙᲕᲚᲔᲚᲗ ᲒᲐᲜᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲐᲗ, ᲓᲐᲞᲐᲢᲘᲛᲠᲔᲑᲣᲚᲔ. ᲒᲐᲥᲪᲔᲕᲐ ᲓᲐᲐᲞᲘᲠᲔᲡᲝ. ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲐᲛᲑᲝᲑᲔᲜ, ᲝᲠ. ᲕᲔᲡ ᲢᲧᲕᲘᲐ ᲬᲘᲜᲘᲓᲒᲐᲜ ᲐᲥᲕᲗ ᲛᲝᲮᲕᲔᲓᲠᲘᲚᲘ.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘ

ᲒᲚᲔᲮᲗᲐ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ.

ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲔᲑᲨᲘ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲝᲡᲕᲚᲐ ᲒᲚᲔᲮᲗᲐ ᲙᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘᲐᲜᲘ:

1) ᲐᲥ ᲨᲔᲙᲠᲔᲑᲘᲚᲘ ᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲔᲜ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲗᲐᲓ ᲛᲐᲓᲚᲝᲑᲐᲡ ᲓᲐ ᲗᲐᲜᲐᲒᲠᲫᲝᲑᲐᲡ, ᲓᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲣᲚᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ, ᲠᲝᲛ ᲯᲒᲣᲤᲘ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘᲗᲪ ᲐᲠᲐᲡ ᲓᲐᲣᲛᲝᲑᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲡ ᲓᲐ ᲐᲘᲪᲘᲚᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲭᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲗᲮᲝᲕᲜᲐᲡ. ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲠ ᲘᲙᲘᲗᲮᲐᲕᲗ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲥᲣᲓᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲤᲠᲗᲔᲑᲡ ᲥᲕᲔᲨ ᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲘᲜᲐᲮ. ᲓᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚ ᲔᲠᲗᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲠᲡ ᲝᲯᲐᲮᲡ ᲨᲔᲕᲐᲠ. ᲜᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗᲘᲡ ᲞᲐᲢᲐᲠᲫᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲣᲠᲐᲪᲧᲝ. ᲛᲘᲣᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲐ.

ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲭᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲗᲮᲝᲕᲜᲐᲡ. ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲠ ᲘᲙᲘᲗᲮᲐᲕᲗ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲥᲣᲓᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲤᲠᲗᲔᲑᲡ ᲥᲕᲔᲨ ᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲘᲜᲐᲮ. ᲓᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚ ᲔᲠᲗᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲠᲡ ᲝᲯᲐᲮᲡ ᲨᲔᲕᲐᲠ. ᲜᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗᲘᲡ ᲞᲐᲢᲐᲠᲫᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲣᲠᲐᲪᲧᲝ. ᲛᲘᲣᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲐ.

2) შეკრებილნი უსურვებენ ჯგუფს, შემდეგში უფრო გაეფართოებინათ მათ გეგმა ხალხის მოთხოვნილებათა; იმედია, მათი მოთხოვნილებანი გამოხატავს იმასვე, რასაც მოითხოვს გლეხთა კავშირი და სოციალისტ-რევოლიუციონერთა პარტია შესახებ მიწისა.

3) შეკრებულნი დარწმუნებულნი არიან, რომ აწინდელ სათათბიროს, როგორც ამორჩეულს არა პირდაპირ, არა თანასწორ, არა საყოველთაო და არა ფარულ კენჭის ყრით, არა აქვს არავითარი უფლება შეიმუშაოს და გამოაქვეყნოს რაიმე კანონები, გარდა თანასწორი არჩევნებისა. შესახებ სხვა საქმეებისა, კრება უსურვებდა ჯგუფს, მიეღოს მონაწილეობა იმდენად, რამდენადაც ამას ექნება საგიტაციო (სამქადაგებლო) მნიშვნელობა.

4) კრება უსურვებს ჯგუფს, შემდეგი (სტაქტიკო) მოქმედება თვისი შეეთანხმებინოს გლეხთა კავშირის, სოციალისტ-რევოლიუციონერების და რკინის გზის კავშირის მოქმედებასთან.

5) კრებამ გამოსთქვა სურვილი, რომ შეთანხმებული ჯგუფთა მიერიყოს დაწესებული ყველგან ადგილობრივი ბიუროები.

—როგორც რუსული გაზ. „მისლი" გადმოგვცემს ჩვენ დეპუტატს ონისებ ბარათაშვილს დიდი ყურადღება და პატივი დაუმსახურებია მშრომელთა ჯგუფში და საადგილ-მამულო (აგრალულ) კომისიაში. ეს მედგრად მოითხოვს რომ მიწა მთლად და უსასყიდლოთ გადაეცეს მიწის მუშებს.

— ატკარსკის მაზრაში, გრაფ ვორონცოვ-დაშკოვის მამულში გლეხებმა გათიბეს სათიბები, გაჩეხეს ტყეები და გადასწვეს მემამულეთა სახლ-კარი. იმავე მაზრის ბრონიცკის მამულში 12 ივნისს სულ ერთიან გადასწვეს სახლები. დაიღუპა ბევრი და პირუტყვიც. საზოგადოდ სარატოვის გუბერნიას მოძრაობა ცეცხლივით მოედო. მემამულენი საჩქაროდ ჰყიდიან მოძრავ ქონებას და თავს არიდებენ ხალხის აბობოქრებულ ტალღას. მარტო სარატოვის და ტამბოვის გუბერნიებში გაიყიდა 36 ცხენის ზავოდი. ამ გუბერნიების ყველა კუთხეში ჯარი მოქმედებს, მაგრამ მოძრაობას მაინც ვერ აჩერებს, რადგან ნაწილი ჯარისა ხალხის მხარეს არის.

— კირსანოვის მაზრაში გლეხებმა გადასწვეს მემამულეთა სახლ-კარი და შეუდგენ თივისა და ბაღებიდან ხილის გაზიდვას. ორი მამული გადაუწველად აიკლეს. მაზრაში საშინელი მოძრაობაა. გლეხები ნათესობიდან არაფერს არ ანებებენ მემამულეებს და ძნა სულ თვითონ მიაქვთ.

— გლეხები ყველგან არ იკლებენ და არა სწვავენ მემამულეთა ქონებას. ბევრგან მოძრაობა უფრო შეგნებულია. ტამბოვის ზოგიერთ მაზრაში, მაგალითად, გლეხებმა რწმუნებულნი აირჩიეს, რომელნიც ანაწილებენ სამუშაოს მემამულეთა მამულებში, ნიშნავენ სამუშაო ნიხრს და სხვა. იქ, სადაც მემამულე უარს ამბობს, გლეხები მუშაობის ნებას არ აძლევენ. სხვა არავითარ ძალმომრეობას არა ხმარობენ.

— რილსკის მაზრაში დიდი მამული აქვს თავ. ბარიათინსკის. მოსამსახურეებად ამ თავადს სულ უცხო ქვეყნელნი ჰყავს. გლეხებმა განაჩენით დაადგინეს, დათხოვნილ იქმნენ ეს უცხო ქვეყნელნი და იმათ მაგიერ ადგილობრივი გლეხები დაინიშნენ. მემამულემ არ შეიწყნარა ეს მოთხოვნილებანი, სალდათები დაიბარა და ეგზეკუციად ჩააყენა გლეხებს.

სუჯის მაზრაში თავად-აზნაურობის წინამძღოლს იურიევიჩს და მემამულეებს მოუთხოვიათ ბოქაულისთვის, ძალა დაატანეთ სტრაჟნიკებსა და ჯარს, მხნედ იმოქმედონ და თოფის სროლას არ დაერიდონ ხოლმეო. ბოქაულს, ალბად, ხალხის შიშით, უარი განუცხადებია. მემამულეებმა საჩივარი შეიტანეს ბოქაულზე.

— ტულაში თურმე სასტუმროებში თავისუფალი ადგილი აღარ არის. ნომრები სულ ერთიან სოფლებიდან გაქცეულ მემამულეებს დაუჭერიათ.

— ატკარსკის მაზრაში (სარ. გუბ.) რამდენიმე მამული აუკლიათ. ზარალი 2 მილიონამდის არის.

— სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარეს მიურომცევს მიუღია სარფაანის მაზრის მემამულეებისა, მღვდლებისა და მამასახლისების დეპეშა, რომელნიც ატყობინებენ, ჩვენს მაზრაში ძლიერ დიდი მოძრაობა იწყებაო. ყველაფრის მიზეზი, დეპეშის შემდგენელთა აზრით—სამინისტროს დეკლარაციაა. საქმეს მხოლოდ მოწინავე (პროგრესიულ) სამინისტროს შედგენა გაასწორებსო.

— კურსკის გუბერნიაში დმიტრიევსკის მაზრის გლეხობა გაფიცულა. მემამულენი გუბერნატორს ჯარს სთხოვენ, რადგან გლეხები იმუქრებიან, ჭირნახულს გადავწვავთო.

— ელეცკის მაზრის ერთ სოფელში მიტინგი მომხდარა, რომელსაც 10,000 კაცი დასწრებია. ამბობენ, მიტინგზე გადასწყვიტეს, აღარ აიკლონ

მემაბუდეები და მხოლოდ გაფიცვიო იბრძოლონ.

— დიტოვსკის მაზრის ჩრდილოეთ ნაწილში გლეხებმა ხელთ იგდეს მემამულეთა საძოვარი ადგილები, სთიბავენ და თავვ მიაქვთ თავისთვის შინ. ზოგიერთ ეკონომიიდან ჭვავიც მიაქვთ გლეხებს.

— სარატოვი. ბალანდაში გლეხებმა ბედლებიდან 97 ტომარა ფქვილი გაიტაცეს.

— 18 ივნისს ალექსეევკაში, ორონეჟის გუბერნიაში აუკლიათ გრაფ შერემეტიევის მამული. მოუკლავთ მამულის გამგე, გამოუწვევიათ 57 სტრაჟნიკი, ამათგან მხოლოდ 10-ს დაუხვევია თავი, დანარჩენების კვალიც კი ვეღარ ამოუჩენიათ. 19 ივნისს გლეხებს გაუმართავთ მიტინგი, რომელსაც ათი ათასი კაცი დასწრებია.

— ზინოვიევის მამულ ზვიაგინკაში გლეხებმა დაანგრიეს სეკონომიო კანტორა, დახიეს წიგნები და სცემეს კანტორის გამგეს. კაზაკებმა შესწავიტეს ნგრევა-ყაოკება.

— ბეგრს ადგილს გლეხები თავიანთ ნებაზე სთიბავენ ბალახს მემამულეთა და სეკლესიო მიწებზე. მცხოვრებლები დარწმუნებულნი არიან, რომ ჩქარა კერძო მესაკუთრეთა მიწები გლეხების ხელში გადავა.

— გაიფიცენ გლეხები კურსკის გუბერნ. მთელ ლგოვსკის მაზრაში. მემამულეთა ძნა მინდორში დგება. გლეხები ახლო არ ეკარებიან და არც სხვებს უშვებენ.

— ბახმუტში გლეხები უარს ამბობენ სახელმწიფო მიწებში სიკვარო ფასის მიცემაზე, სანამ სათანბიერო არ გადასწყვეტს აგრარულ საკითხს.

მუშათა მოძრაობა.

22 ივნისს ეკატერინოსლავში მიტინგი გამართეს რუდჩენკოვსკის ამხანაგობისა, უსპენსკის მადარაოსა და ბოსსეს ქარხნის მუშებმა. გამოიწვიეს დრაგუნები და წრე შემოარტყეს მიტინგს. სალხი დაიშალა და გაემართა ფრანგთა კამპანიის მადარაებისაკენ, საიდანაც გამოიწვია აუარებელი მუშა; შეერთებულის ძალით მუშებმა მოსთხოვეს ბოლიციას ორატორის გაშვება. რაცა ტუსადი იუზოვსკაში მიჰყავდათ, მუშები შეეცადენ მის განთავისუფლებას და ქვები დაუშინეს გაფიცულებს. ტუსადი თავდაში შეამწყვდიეს, მაგრამ მუშები ციცხლის წაკიდებას დაემუქრნენ. მაშინ ოფიცერმა გაუშვა ორატორი.

— მუშებმა მიტინგი გამართეს იუზოვკაში და დაადგინეს უკიდურესი ზომები მივიღოთ, თუ მემადარეთ მართლა არ დაკმაყოფილეს მათი მოთხოვნები. გამართა აურაცხელ მუშის თანადასწრებით კარხოვსკი მადარეთების მუშათა მიტინგი, რომელზედაც გადაწყდა ბოიკოტი გამოეცხადოს სახელმწიფო საარეე დუქნებს და სასტიკად დასაჯონ ვინც მაგარ სასმელის ხმარებაში იქნება შემჩნეული.

— სოფ. ლებედინში გაიმართა მუშათა მიტინგი. მონაწილეობას იღებდა 4,000 კაცი. იყვნენ აგრეთვე გლეხებიც. დრაგუნების მოსვლის შემდეგ დაიწყრეს რამდენიმე კაცი. გლეხებმა მოითხოვეს მათი განთავისუფლება. მოხდა არეულობა. დასჭრეს ოფიცერი, მოჭკლეს 1 სალდათი და მძიმედ დასჭრეს 2; დაჭრილია 4 გლეხი,

მოძრაობა ჯარში

ხელმწიფის საუკეთესო გვარდია ჭალალტობის მთავრობას. ბრწყინვალე გვარდია ვეღარ ითმენს ზოგიერთ უფროსის ძველებურ თვითნებობას და ადგენდეს წესწყობილებას. ბავლოვსკის ლეიბგვარდიის ბოლკში დაიწყო აღელვება, რომელიც გამოიწვია მორიგ ოფიცრების ეოფა-ქცევამ. ოფიცერმა უმიზეზოდ სილა გაარტყა სალდათს. სალდათებმა იმ სალამოსვე მოითხოვეს საქმის გამოძიება. გვიდა 6 დღე. უფროსმა არავითარი ზომა არ მიიღო საქმის გამოსაძიებლად. სალდათებმა გადასწყვიტეს, თუ იმათ მოთხოვნილებას არ ასრულებს ბოლკის უფროსი, სხვა ნაირად მოიქცნენ.

— სევასტოპოლში ისევ ღელავს ჯარი. მოხდა სალდათების მიტინგი, რომელსაც დაესწრო ათასი სალდათი და მატროსი. 13 ვერსის სიშორეზე სევასტოპოლიდან მოხდა მეორე მიტინგი, რომელსაც დესწრო 400 მატროსი. როგორც ბირველ, ისე მეორე მიტინგზე დაადგინეს: გამოუცხადონ ხელმწიფეს, ბატალიონის მშრომელ ჯგუფს და აცნობონ, რომ სალდათები და მატროსები მსურს დაუშლელ მომავალ ბრძოლაში.

— ტამბოვში კავალერიის მეშვიდე სათადარიგო ბოლკში არეულობაა. მოჭკლეს ოფიცერი, დასჭრეს დრაგუნი და მოჭკლეს 6 ცხენი ნეკინის ბოლკის ესკადრონისა, რომელიც იერიშით მივიდა აჯანყებულებზე. კავალერისტები ყაზარმებში ჩასაფრდენ და ბოზიცია გაამაგრეს.

—14 ივნისს ბეტერბურგში საბიორთა ბატალიონის ერთის როტის უფროსმა შეჭკრიბა სალდათები, წაუკითხა ბრეობრაჟენსკის ბოლკის მოთხოვნილებანი და ჭკითხა: „შეუძლიან გისმე ოქვენგანს

იმისი თქმა, რომ ყველა ეს სიმართლეა?“ გამოვიდა ერთი უნტერ-ოფიცერი და სთქვა: „დიაღ, ყველაფერი, რაც აქა სწერია, ჭეშმარიტებაა და ესლა მთელი ჯარი მაგასა თხოულობსო“. გაბრაზებულმა ოფიცერმა სალდათს ლანძღვა-გინება დაუწყო და მერე ამბავი მიუტანა პოლკის უფროსს, მაგრამ სალდათებმა არ დაატუსაღებინეს ამხანაგი. სალდათებმა გადასწყვიტეს, აშკარად გამართონ ხოლმე მიტინგები. როდესაც ერთმა სალდათმა წინადადება მისცა ამხანაგებს, მივიღოთ პრეობრაჟენსკის პოლკის მოთხოვნილებანიო, მთელმა პოლკმა „ურაა“ ძახილით გამოაცხადა თანხმობა.

— გაზ. „რეჩ“-ის სიტყვით, 14 ივნისს არეულობა მომხდარა გრენადერთა პოლკში, რომელიც პეტერგოფში სდგას. სალდათებმა ყაზარმების ეზოში მიტინგი გამართეს რეზოლიუციების შესამუშავებლად. ამ დროს პეტერგოფში შემთხვევით ხელმწიფე მისულა და დაუნახავს ეზოში სალდათების ყრილობა. სალდათებს დაუნახავთ თუ არა ხელმწიფე, მიფანტ-მოფანტულან. ასევე მოქცეულან ოფიცრები, რომელნიც ცოტა მოშორებით ჯგუფად მდგარან. ხელმწიფე ისე წასულა ყაზარმებიდან, რომ არავინ არ უნახავს. პატარა ხანს უკან სასახლეში პოლკის უფროსი დაუბარებიათ.

— სევასტოპოლში ოცდა რვას ამ თვეს, როდესაც ჩუხნინი, უფროსი შავი ზღვის სამხედრო გემების და ჯარისა, გამობრძანებულა საზეიმოდ თავის საზაფხულო სასახლის ბაღში, ვიღაც მატროსს საიკვდილოდ დაუჭრია და მიმალულა. დაჭრილი სამკურნალოში წაუყვანიათ, მაგრამ მალე გარდაიცვალა. ჩუხნინმა დიდი სამსახური გაუწია ჩვენ აწინდელ მთავრობას. მან უწყალოდ ამოახოცინა მატროსები აჯანყებულ გემებზედ სევასტოპოლში ამ რამდენიმე თვის წინათ, ზარბაზნებით დაალეწინა რამდენიმე სამხედრო გემი, რომელნიც რუსეთის ხალხს უღირდა ორმოცდა ათ მილიონად და სიკვდილით დასაჯა ზღვის ოფიცრები პეტრე შმიდტი და მასთან რამდენიმე ჯარის კაციც მხოლოდ მისთვის, რომ მათ თამამად უთხრეს ჯარებს: „თქვენ მოვალენი ხართ ემსახუროთ სამშობლოს განთავისუფლების საქმეს“ და გაბედულად გამოვიდენ წინ, წინადვე დარწმუნებულნი, რომ ამათ მოელის სიკვდილი და ვაჟკაცურად შესწირეს თავის სამშობლოს თავი.

სახალხო არაკი

(თარგმანი)

ყველა იცნობს იმ ბანჯგვლიან ქიას, ლორწოიანსა და მუცელ გაბერილს. ბნელს კუთხეში, მზის სინათლეს მოშორებული აშენებს იგი თავის ავაზაკურ ბუდეს. ამ ბუდეში ვარდება საწყალი გაუფრთხილებელი ბუზი და იღუპება. საზიზღარი ქია, თავისის ბრიალა თვალებით და გრძელ მოკაკულ ბრჭყალებით თითქო განგებ არის შექმნილიო საკბილოს დასაჭერად და დასახრჩობად.

ეს საშინელი მტარვალი ობობაა. აბა დააკვირდით, როგორ უძრავად და არხეინად ზის ობობა თავის კუთხეში, — ვითომ და არაფერიაო, — თითონ კი თვალებს აჭყეტებს, ხომ არ ჩავარდნილა ვინმე ჩემს გაბმულს მახეშიო. მერე რა ოსტატურად ჰქსოვს იმ მამაკვდინებელს ქსელს, რომ უილაჯოდ გააბას და შიგ ჩაჰკლას საწყალი ბუზი! უკეთ რომ მოქსოვოს თავისი ქსელი, ის შეჩვენებული დროსაც არ იშურებს: ჯერ ერთს ძაფს გააბამს, მერე მეორეს, მესამეს და სხვებს. შემდეგ ჯვარედინად გადააბამს ძაფს და კიძავს. ასეთს დახლართულს და მაგარს ქსელში თუ გაება ბუზი, მთელი თავის ძალ-ღონეც რომ შემოიკრიფოს და გაიწიოს, მაინც ვერ გაარღვევს.

აჰა, ქსელი მზადაა, მახე დაგებულია, თავს ველარავინ დააღწევს. ობობა ძვრება ბუდეში და ელის, როცა მშიერი და თავქარიანი ბუზი სანუკვარის საძებრად მოფრინდება. დიდხანს არ უნდება ლოდინი — ბუზი საჭმლის ძებნაში აქეთ-იქით ეცემა და უცბად დაგებულ ქსელს წააწყდება და გაებმება.

ცხადია, რაც მოელის ბუზს! ობობამ მოჰკრა თვალი საკბილოს და საბუდარიდან გამოძვრა თვალებ ანთებული, ბრჭყალებ გაჩაჩხული ნელნელა მობორდღავს... ან რა ეჩქარება! შეჩვენებულმა კარგათ იცის, რომ თუ კი გაება ბუზი, ველარსად წაუვა. თან და თან უახლოვდება თავის საკბილოს და გადმოყარყლებულს თვალებს უშტერებს. ბუზი ყუჩდება, თრთის... ხედავს აუცილებელს სიკვდილს და უნდა თავი დააღწიოს, მაგრამ ამაოა მისი თავგანწირული

ბრძოლა და სულის კვეთება. ქსელი უფრო და უფრო მაგრა იხლართება, ახალი ძაფები და კვანძები უფრო და უფრო მაგრად ეხვევა ტანს. ობობა კი ამ დროს თანდათან უახლოვდება. უღონო, უსულო ბუზი მთლად მტრის ხელშია.

ახლა კი მტარვალი ჩასჭიდებს ბრჭყალებს უბედურს, მთრთოლვარე მსხვერპლს ახრჩობს და სწოვს ნელნელა სისხლს. ჯერ პირველს სისხლის წყურვილს რომ მოიკლავს, ცოცხალ-მკვდარს მიაგდებს. მერე, რამდენისამე ხნის შემდეგ, ისევ უბრუნდება და კიდევ სწოვს... ასეთი წვალება დიდხანს გასტანს ხოლმე, ზოგჯერ იქამდის, ვიდრე საცოდავი ბუზი სისხლის უკანასკნელს წვეთისაგან არ დაიცლება. გაუმაძღარი სულთამხუთავი იმის სისხლით სტკბება და თვალს არ აშორებს საკბილოს, სანამ ერთი ბეწო სული პირში უდგია.

ბოლოს ბუზი კვდება. ობობა იმის გამოფიტულს ტანს ქსელიდან გადმოაგდებს, როგორც უვარგისს ნაგავს. ერთი ნიავის დაბერვა, და ბუზი თითქო არც კი ყოფილაო. ობობა კი კმაყოფილია, გაძღა და საბუდარისკენ ბრუნდება. კმაყოფილია თავის თავისაც და მთელის ქვეყნიერობისაც და გულში ასე ამბობს: მადლობა ღმერთს, ჩვენს დროში ამ ქვეყნად პატიოსანს ხალხს ჯერ კიდევ ეცხოვრებაო.

* * *

ბუზი, რომელსაც სწოვენ და მერე ჰკლავენ, ვისის სისხლითაც ობობები სძღებიან, —ეგ თქვენა ხართ, ქალაქის და სოფლის ღარიბღატაკნო! ეგ ბუზი შენა ხარ, დაჩაგრულო ხალხო; თქვენა, ქარხანა ფაბრიკის მუშებო; თქვენ, ფრთხალო ქალებო; თქვენ, სუსტო დედაკაცებო; ყველა, ვისაც თავისი სიმართლე ვერ გაუტანია; თქვენ, სალდათობის უბედურო მსხვერპლნო; ერთის სიტყვით, ყველა თქვენ, გაქურდულნო და გაყვლეფილნო, ვისაც კარში გყრიან, რაკი გამოსაწოვნი სისხლი ძარღვებში აღარ გიდგიათ.

თქვენა ხართ შემოქმედებითი ძალა, გული და გონება თქვენის ქვეყნისა. თქვენ ერთი ღა უფლება გაქვთ, რომ უმდურავად და უჩუმრად ჩაკვდეთ სადმე აყროლებულ კუთხეში მიგდებულნი, და ეგ იმის სამაგიეროდ, რომ თქვენ, და მხოლოდ თქვენ, გამოჰკვებეთ და გაამდიერეთ თქვენის სისხლით, თქვენის ოფლით, თქვენის გრძნობით, მთელის თქვენის სიცოცხლით თქვენი ბატონები და დამჩაგვრელნი, საძაგელი ობობები.

ობობები — ესენი არიან ბატონები, ვეცხლის მოყვარენი, მყვლეფელები, თავადაზნაურნი, მდიდარნი, მღვდლები, მაჭანკლები, და ყველა ჯურის მუქთა-ხორა. ობობა დიდებულია, რომლის უღელ ქვეშ ჩვენა ვკვნესით; სჯულის მდებელია, რომელიც გვჩაგრავს, მტარვალი, რომელსაც ხელში ვყევართ. ობობები ყველა ისინი არიან, ვინც ჩვენის ხალხის ხარჯით სცხოვრობს, ვინც გვთელავს, ვინც ბოროტად დასცინის ჩვენს წვალებას, ჩვენს ამაოცდას.

ბუზი — ეგ ბედშავი მუშაა, რომელიც უნდა დაემორჩილოს ყველა კანონს, სქელჯიბიანის გამოცემულს, უნდა დაემორჩილოს, რადგან საწყალს ლუკმა პურიც კი არ გააჩნია.

ობობა — ეგ მექარხნეა, რომელიც თითო მუშაზედ დღეში ხუთ-ექვს მანათს გამორჩება და ამავე მუშას უსირცხვილოდ, თითქო მოწყალებააო, 10 და 12 საათის აუტანელი შრომაში ოთხ აბაზს აძლევს.

ბუზი —- უბრალო მუშაა, რომელიც მაღაროების მოწამლულს ჰაერში ილუპება, რომ მიწიდან ამოიღოს საუნჯე, თითონ კი მაგ საუნჯეს თავისთვის ვერ გამოიყენებს.

ობობა— აქციონერია, რომელიც არ სჯერდება თავის აქციების ფასის გაორდა-გასამკეცებას დამუდამ იმის ცდაშია, რომ რაც შეიძლება მეტი მოგება ნახოს, და ეს მოგება უღონო მუშას მოჰპაროს. მაგრამ თუ მუშამ გაბედა და ხელფასის მცირედი მომატება მოითხოვა, აქციონერი მაშინვე ჯარს იწვევს, რომ თოფზარბაზნით გაჰფანტოს მეამბოხენი.

ბუზი — ის ბავშვია, რომელსაც დაბადებითვე წილად ხვდა აუტანელი შრომა ქარხანა-ფაბრიკასა, სახელოსნოსა თუ მამის ქოხში, რომ სიმშილით ამ წუთისოფელს არ გამოესალმოს.

ობობები — ის ბედნიერ მშობლები არიან, რომელნიც ზრდიან თავიანთ შვილებს სიმდიდრესა და ნებივრობაში, როცა უილაჯობა აიძულებს მუშას უარჰყოს მშობლიური

სიყვარული და სასიკვდილოდ გასწიროს თავისი ოჯახი.

ᲑᲣᲖᲘ — უბრალო კაცის გამოუცდელი ქალია, რომელსაც სურს პატიოსან შრომით იშოვოს ლუკმა-პური და რომელიც იძულებულია, დაჰყვეს ავხორც მექარხნის ან მისის მოურავის გულის თქმას, ოღონდ კი მისცენ სამუშაო. როცა გულის-ნდომას აისრულებენ, დავიდარაბის ასაცილებლად, მაგისთანა ქალს კარში გააგდებენ, ორსულიც რომ იყოს. რა ენაღვლებათ, ღარიბი კაცის ქალი ხომ უმწეოა და თავის სიმართლეს ვერ გაიტანს.

ᲝᲑᲝᲑᲐ — ეგ მდიდარ ოჯახის შვილია, მოქეიფე ყმაწვილი კაცი, პატიოსან ქალების მაცთუნებელი და გამრყვნელი, რომელსაც სასიქადულოდ მიაჩნია რაც უფრო ბევრს უმწეო ქალს გააუპატიურებს.

ᲑᲣᲖᲘ — ეგ შენა ხარ, ქედმოხრილო მიწის მუშავ! ოფლითა შენითა ამუშავებ მდიდრების მიწას, სთესავ პურს, რომელსაც შენ ვერ მოიმკი, ახარებ ნაყოფს, რომელსაც გაუმაძღარი მემამულე წაიღებს.

ᲝᲑᲝᲑᲐ — ეგ მდიდარი მიწის მფლობელია, რომელიც წლითი წლობით უმატებს ღალას და აუტანელ შრომის ხელფასს კი უკლებს; ულმერთოდ ამუშავებს იჯარადარს, ბეჩავ ბოგანოს და დღიურ მუშას, იმისთვის რომ თითონ საშხიარულად და განცხრომით იცხოვროს.

ერთის სიტყვით **ᲑᲣᲖᲔᲑᲘ** არიან დაჩაგრულნი, დავრდომილნი, დამონებულნი და სიღატაკით დაბეჩავებულნი.

ᲝᲑᲝᲑᲐ — მემამულეა, ურცხვი მძარცველი, სხვა და სხვა სახის მტარვალი.

ᲑᲣᲖᲔᲑᲘ — ჩვენა ვართ — უბრალო, ბეჩავი ხალხი, ვინც პატარაობითვე ვთრთით საკურთხევლის წინაშე, ქედს ვიხრით მღვდლების წინ, ვუჯერებთ მათ სიცრუეს და ვცახცახებთ, როცა ჯოჯოხეთის წვალებას გვიქადიან; ჩვენა ვართ, ვინც, მღვდლების გასახარებლად, ვემტერებით სხვა რჯულის ხალხს.

ᲝᲑᲝᲑᲔᲑᲘ — მღვდლები და ბერები არიან, რომელნიც გაუბედავ ხალხს გონებას უხშობენ და სულს უწამლავენ; ქრისტეს სახელით უქადაგებენ მონურ მორჩილებას მდიდრების წინაშე და სწყევლიან საწყალს მუშებს, როცა ესენი თავიანთ სისხლის მწოველებს შეებრძოლებიან ცხოვრების გასაუმჯობესებლად.

— უწინ ობობები თავიანთ ქსელს სოფლებში აგებდენ, ეხლა კი სამრეწველო ქალაქებში გადავიდნენ, მდიდრების და განებივრებულების უბნებში დასახლდენ. თუმცა საქარხნო ქალაქებში მრავლად არიან, მაგრამ არც დაბასა და სოფელს აკლებენ თავიანთ წყალობას. ყველგან გახლავან, ყველგან, საცა კი ხალხის ყვლეფა შეიძლება. ყველგან ესტუმრება გაუმაძღარი, მსუნაგი კაპიტალისტი, ყველგან სადაც კი მოიპოვება ღატაკი მუშა, ქარგალი, ვალებში ჩაფლული გლეხი ან ბოგანო. ყველგან ვხედავთ მდიდრების ხერხიანად დაგებულს ქსელს, ქსელში კი ცალ-ცალკე მუშებს, რომელნიც თვალ ახვეულნი შიგ ჩაცვივნულან და უჩუმრად იღუპებიან.

რამდენი ჭირი მოსდევს სუსტ ბუზების უსწორო ბრძოლას, რომელიც საუკუნოებით გრძელდება! ეს ბრძოლა ტანჯვითა და სისხლით აღბეჭდილი ისტორიაა.

მაგრამ რისთვის გაგონებთ წარსულს? წარსულს ხომ ვერ დავაბრუნებთ! სჯობს ისევ აწმყოს და მომავალს მივაქციოთ ყურადღება, დავაკვირდეთ ბუზების და ობობების ბროლას! დავაკვირდეთ ბრძოლის ღონეს, რომელსაც ჩვენი მტერი ხმარობს, შევიგნოთ მისი ფანდები, მაგრამ ყოვლის პირველად კი შეეროდეთ.

დასუსტებულებმა შეეაერთოთ ჩვენი ძალნი, რომ გავარღვიოთ გარს შემოხვეული ქსელი და დავლეწოთ ბორკილი. განვდევნოთ ჩვენი სისხლის მწოველნი მათის სიმაგრებიდან, მოვფინოთ ყველგან ცოდნის ნათელი, რომ საზიზღარმა მტარვალმა ველარ ჩაიდინოს თავისი ბოროტი საქმე. ოღონდ თქვენ მოინდომოთ, ოღონდ ერთი მოინდომოთ, და უძლეველნი გახდებით! მართალია ობობები ჯერ კიდევ ძლიერნი არიან, მაგრამ რიცხვით ძალიან ცოტანი. თქვენ კი, ბუზებო, თუმცა ცალ-ცალკე უღონონი და უძლურნი ხართ, მაგრამ რიცხვით უთვალავნი და კიდეც ეგ არის თქვენი ძალა, თქვენა ხართ სიცოცხლე და ნათელი! ოღონდ შეერთდით და თქვენის ფრთების ერთის შემოქნევით გაარღვევთ ყველა მახეს. ნაკუწ-ნაკუწად აქცევთ ქსელს, რომელსაც

თქვენი ხელფეხი შეუკრავს და გაჭირვების და შიმშილის მორევში ჩაუთრევიხართ! ყველა უბედურობას, ყველა მონობას მოუღებთ ბოლოს! ოღონდ მოინდომეთ!.

ისწავლეთ ეგ მონდომა!

რედაქტორ-გამომცემელი **მ. ადამაშვილი.**

განცხადებანი

—:—

ყოველდღიური სპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

შრომა

სურათებიანის დამატებით

ფასი გაზეთისა:

კავკასიაში და რუსეთის ყველა ქალაქში გაგზავნით ერთის წლით 7 მან.	საზღვარ-გარედ გაგზავნით ერთის წლით 11 მან.
ეთის თვით 50 კაპ. სურ. დამატებითი 80 კ.	ერთის თვით 1 მან.

პირველ ივნისიდგან წლის დამლევამდე გაზეთი ეღირება 4 მან.

კანტორის ადრესი: განქის დიდი ქუჩა, სახლი მარტირუზოვისა.

—

ივერია

1906 წელს

5 მარტიდან გამოდის ყოველკვირეულ გაზეთად, ზომით ერთიდან ორ თაბახამდის.

ფასი გაზეთისა წლის დამლევამდის ტფილისსა და ტფილისს გარედ გაგზავნით 3 მან., 5 თვით — 2 მანეთი.

„ივერიის" შარშანდელ ხელის მომწერთ, რომელთაც ხელმოსაწერი ფული სრულად ჰქონდათ შემოტანილი, დაურიგდებათ დაკლებული პრემიები №№ 8 — 11, რომლებიც უკვე დაბეჭდილია, ხოლო დანარჩენ მე-12 ნომრის მაგიერ გაეგზავნებათ ყოველკვირეული „ივერია" ერთი თვის განმავლობაში.

ხელის მოწერა მიიღება „ივერიის" რედაქციაში, ფრეილინის ქუჩაზე, № 5.

საფოსტო ადრესი: Тифлисъ Редакція «ИВЕРІА».

საყმაწვილო ჟურნალი

ნაკადული

სურათებით.

წელიწადი მეორე. წელიწადი ითვლება ყ… იანვრიდან იანვრამდე.

ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში, წ… გ. საზოგადოების კანცელარიაში და მარ… დემურიას ბინაზე — ალექსანდრეს ქუჩა, №…

რედაქცია იმყოფება გოლოვინის პრო… პექტზე, ზუბალაშვილის სახლში, № 8.

დასაბეჭდათ გამოგზავნილი წერილები სუ… თათ და გარკვევით უნდა იყოს დაწერილი.

ჟურნალის ფასი: ერთათ ორივე გამოც… მა 5 მან., ცალ-ცალკე — სამ-სამი მ., ნახე… რის წლით: ერთათ — 2 მან., 50 კაპ., ც… ცალკე 1 მან., 50 კაპ., თვეში კი ცალ-ცალ… ნომერი მცირე წლოვანთათვის — 15 კ., მოზ… დილთათვის 25 კ. წლიურ ხელის-მომწ… შეუძლიანთ თვეში თითო მანეთი შემოიტ… ნონ.

შარშამდელი მთელი წლის ნომრები იყ… დება სამ მანეთათ.

პირობებზე მოსალაპარაკებლათ რედაქცი… ღიაა დილის 9 სათიდან ნაშუადღევის 2 ს… ათამდე.

ფოსტის ადრესი: თფილისი ჟურნალ „ნაკა… **დული**"-ს რედაქცია.

რედაქტორი **მარიამ ივანეს ასული დემუ… რიასი.** გამომცემელი **თავ. პავლე იოსები… ძე თუმანიშვილი.**

—:—

ყოველდღიური გაზეთი

„სიმართლე"

ფასი გაზეთისა:

წლიურათ 7 მან. ნახევარი წლით 4 მან. სამი თვით 2 მან. ორი თვით 1 მ. 50 კაპ. ერთი თვით 80 კ. მუშებისათვის თვიურათ ღირს 60 კ.

ცალკე ნომერი ყველგან 5 კ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება „ველიკოკნიაჟესკი" ქუჩაზე № 17-

სტამბა „იდეალი" (მ. დ. კიკნაძისა) ნიკოლოოზის ქუჩა, მილოვის სახლი № 6.